VAPAUS

Ilmestyy tiistaina, torstaina ja lauantaina
Perustettu 1917

Canadan suomalaisten itsenäinen työväenlehti

No. 91 — Vol. LI vuosikerta | Sudbury, Ont. | Lauantai, elok. 5 p. — Saturday, Aug. 5, 1967

JUHLAVUODEN KOLME SYMBOOLIA

1917—1967

1867 1967

Itsenäinen SUOMI

Canadan 100-vuotispäivän, Vapauden kultavuoden ja Suomen itsenäistymisen 50-vuotispäivän kunniaksi

Sotaa eskaloidaan, veroja lisätään

Presidentti Johnson haluaa lähettää 50,000 miestä lisää E-Vietnamiin ja korottaa väestön veroja 10-prosenttisesti

Washington. — Presidentti Lyndon Johnson tiedoitti torstaina, että hän aikoo lähettää Vietnamin sotaan entisten lisäksi 45,000—50,000 miestä. Tämän toimenpiteen perusteella tulee Etelä-Vietnamissa olevien yhdysvaltalaisten hyökkäysjoukkojen miesvahvuus nousemaan 520,000:een mieheen tulevan kesäkuun 30 päivään mennessä.

Samaan aikaan presidentti Johnson esitti torstaina kongressille ehdotuksen, että tuloveroa korotetaan 10-prosenttisesti kaikille muille paitsi niille, joilla on erittäin pienet tulot.

Tuleverokorotus astuu voimaan presidentti Johnsonin ehdotuksen perusteella lokakuun 1 pnä, josta alkaen pidätetään lisävero työläisten ja muiden palkoista.

Samanlainen 10-prosenttinen vero tulee voimaan myös yhtiöiden voittoihin nähden, ollen se taannehtivasti heinäkuun 1 päivästä alkaen.

Presidentti Johnson esittää, että tämä verokorotus tulisi olemaan voimassa vuoden 1969 puoliväliin asti, "tai että se jatkuu niin kauan kuin Vietnamin sodan aiheuttamat erikoismenot jatkuvat."

Lisäveroa ei tule sellaiselle 4-henkiselle perheelle minkä vuosiansio on vajaa $5,000 eikä lapsettomalle perheelle, jonka vuosiansio on vajaa $3,600 tai yksinäiselle henkilölle, jonka vuosiansio on vajaa $1,900. Nelihenkinen perhe, jonka vuosiansio on $10,000, joutuu nyt maksamaan $111 enemmän veroa kuin aikaisemmin.

Tämän verokorotuksen syynä — ja se on suurempi kuin 6-prosenttinen korotus mistä puhuttiin viime tammikuussa — on halu välttää liittovaltion ei-turvallista ja vaikeasti hallittavaa taloustappiota, minkä arvioidaan nousevan tänä vuonna, jos ei verokorotusta panna voimaan, $29 miljardiin.

Samalla kun presidentti Johnson tiedoitti, että kenraali William C. Westmorelandin avuksi lähetetään Etelä-Vietnamiin 50,000 sotilasta lisää, hän esitti arvion, että sotamenot lisääntyvät tulevaan kesäkuuhun mennessä $4 miljardilla viime tammikuussa esitetyn arvion, $73.1 miljardin yli.

Tiedoitus lisäjoukkojen lähettämisestä Etelä-Vietnamiin; presidentin sotilasjohdolle antama vakuutus että vieläkin enemmän lähetetään sotavoimia Vietnamiin jos se tulee tarpeelliseksi sekä presidentin sanamuoto oikeuttaessaan lisäjoukkojen lähettämisen Vietnamiin, on tietoisista piireistä annettujen arviointien mukaan vahvistanut olettamuksen, että presidentti Johnson on hyljännyt ajatuksen "paikoilleen" jäämisestä siksi ajaksi kun etsitään uusia keinoja tästä sodasta vapauttamiseksi.

Presidentti Johnson toisti pitkälti viime tammikuussa "State of the Union" ohjelmapuheessa esittämänsä ajatusta, että Vietnamin sodan päättyminen ei ole vielä näkyvissä, ja että viholliselle ei saa antaa mahdollisuutta olettaa, että se tulee kestämään kauemmin kuin Yhdysvallat. "Nämä sanat ovat todenperäisempiä nyt kuin silloin," sanoi presidentti Johnson.

Etelä-Vietnamissa on nyt 454,000 amerikkalaista sotilasta. Ennen torstaina annettua lausuntoa sotajoukkojen lisäämisestä, Vietnamissa olevien yhdysvaltalaisjoukkojen määrä oli tarkoitus nostaa "vanhojen suunnitelmien" pohjalla 480,000:cen mieheen.

Palokuntalaiset uhkaavat erota palkkakiistan takia

Toronto. — Suur-Toronton palokuntalaiset tulevat eroamaan toimestaan laajassa mittakaavassa, elleivät he saa parannuksia palkka-, ja eläkesuhteisiinsa", sanoi keskiviikkona Ontarion ammattipalokuntalaisten yhdistyksen presidentti Richard Chambers, joka on myös Toronton palokuntalaisten yhdistyksen jäsen.

Mr. Chambers sanoi, että miesten moraali on alhainen, ja että eroamisia tulee tapahtumaan joukkomitassa kuten on tapahtunut Suur-Toronton poliisivoimistakin.

Toronton palokuntalaisten yhdistyksen presidentti Jack Jessop sanoi, että torontolaiset palokuntalaiset vaativat $8,100 vuosipalkkaa, kuten vaativat Suur-Toronton poliisitkin.

Ensi luokan palokuntalainen saa nyt Torontossa $6,670 vuodessa. Suur-Toronton poliisi $6,500.

Mr. Jessop sanoi, että 5 torontlaista palokuntalaista on kuollut viimeksikuluneen 18 kuukauden aikana ja 558 muuta loukkaantunut.

Maanjäristys surmasi 350 Venezuelassa

Caracas, Venezuela. — Viime lauantaisen maanjäristyksen uhreja etsivät viranomaiset ovat korottaneet sadalla arviotaan kuolleitten määrästä, ilmaisten huolestuneisuutensa siitä, että ainakin 250 ihmistä on kuollut.

Sairaalat ovat tupaten täynnä loukkaantuneita, joita on yli 5,000.

Suurin osa noin 110,000 kodittomaksi joutuneesta on nukkunut puistoissa tai autoissa.

Mies nielaisi "todistuskappaleen"

San Antonio, Tex. — Poliisit valmistivat juopuneena ajamisesta epäillylle miehelle hengenhaistolaitteen.

Tämä 26-vuotias autoilija kaappasi laitteen, jonka avulla saadaan selville montako prosenttia on alkoholia veressä ja nieli sen vatsaansa. Mies joutui kaikesta huolimatta vankilaan.

Lisää kalikoita kansallisen sairaushuoltopalvelun rattaisiin

Kuusi maakunnallista pääministeriä vaatii Ottawaa perääntymään yksityisten vakuutusyhtiöiden eduksi

Fredericton. — Kuusi maakuntapääministeriä Canadan kymmenestä on yhdistänyt voimansa pyrkiessään kansallisen sairausvakuutuslaki suunnitelman huonontamiseen, sen täytäntöön panon tuonnemmaksi siirtämiseen ja yksityisten vakuutusyhtiöiden liiketoiminnan säilyttämiseen ihmisten sairauden hinnalla.

Maakuntien pääministerien konferenssin puheenjohtajana toiminut New Brunswickin pääministeri Louis Robichaud tiedoitti keskiviikkona, että hän sekä Ontarion pääministeri John Robarts, Quebecin pääministeri Daniel Johnson, Albertan pääministeri Ernest Manning, British Columbian pääministeri W. A. C. Bennett ja Prince Edward Islandin pääministeri Alexander Campbell ovat yksimielisiä siitä, että liittohallituksen tulisi ensi vuonna soveltaa käytäntöön vain rajoitettua sairaushuoltopalvelua.

He sanovat kannattavansa jonkinlaista — huonompaa — sairaushuoltovakuutusta, mutta pitävät tarpeellisena että liittohallituksen sairaus h u o l t o palvelusuunnitelmaan tehdään perustavaa laatua olevia muutoksia.

Maakuntien pääministerien konferenssiin ei osallistunut Saskatchewanin eikä Newfoundlandin pääministerit, jotka kannattavat kansallisen sairaushuoltopalvelun järjestämistä.

Kuusi jarrutuskannalla olevaa pääministeriä protestoi liittohallituksen suunnitelman aikamääritelmää, sen kokonaan täytäntöön tulovaiheita ja sen käytäntöönpiteitä.

Ottawan suunnitelman mukaan liittohallitus maksaisi maakuntahallituksille 50 prosenttia sairaushuoltopalvelu kustannuksista jos maakunnallisesti huolletaan sairashuoltopalvelut täyttävät seuraavat neljä ehtoa: Vakuutusta (sairauden varalta) 90 prosenttia maakunnan väestöstä ensimmäisen 2 vuoden aikana ja sen jälkeen 95 pros.; korvaa kaikki lääkäripalvelut; on henkilön mukana maakunnasta toiseen kulkeva; on maakuntahallitukselle vastuussa olevan eivoittoa tuottavan elimen hallinnassa yleisen tilintarkastuksen alaisuudessa.

(Jatkuu sivulla 4)

Kveekarit esittävät ampumisen lopettamista

Olivat tunnin "rauhanvahdissa"; Etelä-Vietnamissa suljetaan nyt kaikki ranskalaiset koulut

Greensboro, N.C. — Kveekarien kokouksessa hyväksyttiin maanantaina vetoomus ampumisen lopettamiseksi Vietnamissa. Tätä ampumisen lopettamista tulisi kveekarien kirkkokunnan mukaan seurata sopimus, mihin liittyy kaikkien vihollisuuksien sotajoukkojen pois vieminen Vietnamista.

Tämä päätös hyväksyttiin kveekarien maailmankonferenssissa missä on 900 edustajaa 35:stä maasta.

Päätöksen teon jälkeen suurin osa kokoukseen osallistuneista osallistui Guilford Collegen nurmikolla tunnin kestäneeseen, äänettömään "rauhan vartiossa" seisomiseen.

Kveekarit esittävät Vietnamin ongelman neuvotteluvaiheeseen pääsemiseksi sitä, että Yhdysvallat lopettaisi kaikki sotilaalliset operatiot ja pyrkisi Geneven konferenssin uudelleen koolle kutsumiseen.

Saigon. — Etelä-Vietnamin sotilasjuntan virallinen tiedonantoväline, Vietnam Press ilmoitti tiistaina, jotta Etelä-Vietnamin ulkoministeri ja Ranskan hallituksen edustajat ovat sopineet koulujen sulkemisesta.

Etelä-Vietnamissa on ranskalaisten johdossa olevaa 13 alkeis- ja jatkokoulua, sekä 52 yksityiskoulua.

Kieran tutkii Quebecin liberaalien eroamista

Johtavia liberaaleja eronnut johtajansa mr Lesagen de Gaulle-asenteen vuoksi

Montreal. — Quebecin liberaalien maakuntajärjestön kaksi huomattavaa jäsentä erosi keskiviikkona, vaatien uuden johtajan hankkimista Jean Lesagen tilalle. joka arvosteli aikaisemmin pääministeri Daniel Johnsonia presidentti Charles de Gaulle-tapauksesta.

Eronneet johtomiehet ovat Gilles Beriault ja Andre Brossard, jotka kummatkin kuuluvat liberaalipuolueen maakuntajärjestön 15-henkiseen ohjelmakomiteaan. He molemmat sanovat, että liberaalit eivät voita valta-asemaa Quebecissa niin kauan kuin johtajana on mr. Lesage joka oli maakunnan pääministerinä keskuun 1966 asti, jolloin vaaleissa voitti Daniel Johnsonin johtama Union Nationale-puolue.

He erosivat protestiksi sen vuoksi kun mr. Lesage julkaisi lausunnon, missä arvostellaan pääministeri Johnsonia siitä tavasta, miten hän käsitteli edellisellä viikolla presidentti de Gaullea. Samassa mr. Lesage antoi pääministeri Johnsonille taisteluhaasteen, vaatien pääministeriä julkisesti sanomaan onko hän separatisti tai eikö ole.

Liberaalien m a a kuntajärjestön presidentti Eric Kierans ilmoitti keskiviikkoiltana, että hän aikoo suorittaa tutkimuksen näiden erojen syistä.

Liberaalipuolueen jäsenenä Quebecin lainlaatijakunnan jäseneksi valittu Francois Aquin erosi heti mr. Lesagen lausunnon julkaisemisen jälkeen liberaalien ryhmästä ja ilmoitti, että hän tulee olemaan lainlaatijakunnassa i t s e näisenä edustajana.

Mr. Brossard ja mr. Beriault sanoivat mr. Lesagen julkaiseman lausunnon osoittavan, ettei heidän nykyinen johtajansa ole tietoinen siitä mitä suurin osa ranskalaiscanadalaisista de Gaullen vierailusta ajattelee. He moittivat myös sitä, että mr. Lesage julkaisi po. lausunnon neuvottelematta asiasta puolue elinten kanssa ja siitä, että mr. Lesage loukkasi sopimusta, jonka mukaan ei anneta mitään lausuntoa vielä kiistanalaisena olevasta kysymyksestä.

Viime perjantaina julkaisemansa lausunnon yhteydessä mr. Lesage sanoi pääministeri Johnsonin johtaneen presidentti de Gaullen "harhaan Quebecin väestön todellisista pyrkimyksistä".

Mr. Brossard sanoo tätä lausuntoa tosiasiain vastaiseksi mielipide ilmaisuksi.

Rikkaruohojen hävittäjäaine vetää karjaa syömään myrkyllisiä kasveja

Toronto. — Vissit rikkaruohojen tappaja-aineet muuttavat niin paljon kasvien makua, että se vetää karjan syömään tavallisesti kartamia myrkyllisiä kasveja, selitti eräs eläinkysymysten professori Colombiasta, Mo. Canadan eläinlääkärien yhdistyksen kokouksessa viime keskiviikkona.

Missourin yliopiston eläinlääkintälan professori A. A. Case sanoi, että 2. 4, 5-T nimellä tunnettu hormoonityyppinen rikkaruohojen tappaja-aine on normaalisesti ei-myrkyllistä eläimille. Lehmä vahinkoituu siitä vasta sitten jos se syö polvenkorkuista heinää kymmenen eekkerinalan maalta.

Mutta tämä aine muuttaa kuitenkin monen kasvin aineenvaihtoa ja siten tehdessään muuttaa sitä makeata makua, mitä lehmät etsivät ravinnostaan.

Tämä tapahtuu siten, että tärkelys muuttuu sokeriksi. Tällaisen vaikutuksen alaisina noin 30 tai 40 kasvista on "milkweed" ja "jimson weed", jotka molemmat ovat eläimille myrkyllisiä.

Jotkut luonnollisetkin seikat voivat muuttaa vaarattomia kasveja eläinmyrkyiksi. Kuivuus voi vahingoittaa rehua, selitti prof. Case.

Nykyään käytäntöön tulleet monenlaiset kemikaalit vaativat suurta huolellisuutta karjan omistajilta. Onnettomuudet johtuvat huomaamattomuudesta, huolimattomuudesta ja tietämättömyydestä. Yhteen tarkoitukseen valmistetuilla kemikaaleilla saattaa olla tuhoisa vaikutus jossakin muussa tapauksessa.

Kongolaisjoukkoja kapinallisia vastaan

Kinshasa. — Kongon armeijan reservijoukkoja kuljetettiin torstaina lentoteitse Kivu maakunnasta voimakkaita valkoisten palkkasoturien ja Katangan maakunnan kapinallisten joukkoja vastaan, jotka ovat menossa itää kohti.

Noin 150 kongolaista sotilasta meni lentäen Bukavuun lujittaakseen sikäläisiä Kongon asevoimia aineellisesti ja moraalisesti niiden jouduttua tiistaina pakenemaan kapinallisten edellä mainitusta kaupungista. Kongolaiset menettivät tiistaisessa taistelussa ainakin 50 miestä ja heidän kolme pientä panssariautoryhmäänsä tuhottiin.

Kongon julkaisemassa tiedonannossa sanottiin, että kapinallisten komentajan Jean Schrammin kaksi tukiasemaa, Punia ja Lubutu, valloitettiin kovan taistelun avulla. Toisten tietojen mukaan kapinalliset poistuivat oma-aloitteisesti niistä kauppaloista.

Saatujen tietojen mukaan kapinallisten joukot koostuvat kahdestasadasta valkoisesta palkkasoturista ja noin 800:sta hyvin harjoitetusta katangalaisesta.

Kukaan ei vielä tiedä varmuudella ovatko nämä kapinalliset menossa Bikavua tai Gomaa kohti. Nämä kongolaiskaupungit ovat Rwandan rajan lähettyvillä.

Rwandan tasavallan pieni armeija on hälytetty valmiustilaan siltä varalta—jos kapinalliset yrittävät mennä Kongosta rajan yli sinne. Toisaalta oletetaan kuitenkin ettei Rwandan asevoimat voi paljoakaan tällo hyvin-harjoitetulle ja kovasti aseistetulle kapinallisjoukolle.

Suuri NLn päivä Expossa 15 pnä

Montreal. — Neuvostoliiton paviljongista on tiedoitettu, että 180 neuvostoliittolaista taiteilijaa tulee Montrealiin Neuvostoliiton kansallispäivän viettoon Expossa elokuun 15 pnä.

Tähän ryhmään kuuluu Bolshoin teatterin tanssijoita ja laulajia, 100 henkeä käsittävä Ukrainian Verevka kansanlaulukuoro, sellisti Mstislav Rostropovich, Georgian ja Uzbekin yhtyeet, taiteilijoita Kievin ja Liettuan oopperateatterista, kaksi nukketaiteilijaa Leningradista ja armenialaisia muusikkoja.

Juhlatilaisuudet ovat Place des Artsissa elok. 15, 16 ja 17 pnä sekä Maurice Richard Arenalla elokuun 18, 19 ja 20 pnä. —

VIIME TIEDOT

Montreal. — Quebecin työväenliiton presidentti Louis Laberge sanoi keskiviikkona, että hänen edustamansa järjestö antaa täydellisen tuen Suurten järvien merimiehille ja Canadan postityöläisille merimiesten vaatiessa 40 tunnin työviikkoa ja muita parannuksia ja postityöläisten vaatiessa korvausta heinäkuun 3 päivän — liittovaltionpäivän — työstä.

Foleyet. — CNR:n virkailijat vahvistivat torstaina iltapäivällä tiedon, että Durankin lähettyvillä, 45 mailia Foleyetista luoteeseen tapahtuneessa kahden junan yhteenajossa kuoli neljä miestä. Kahden kadoksissa olleen miehen ruumiit löydettiin torstaina iltapäivällä.

Rio de Janeiro, Brasilia. — Kaasuräjähdyksen aiheuttamassa tulipalossa tuhoutui Rio de Janeiron mökiosassa 100 hökkeliä, jättäen noin 500 ihmistä kodittomiksi. Kuolemantapauksista ei ilmoitettu mutta eräs mies sanoo, että hänen poikansa on kateissa.

Montevideo. — Uruguayn kriisitilanne näytti pahenevan torstaina. Noin 200,000 hallituksen työläistä on lakossa vaatien 40-prosenttista palkankorotusta samansuuruisen elinkustannusindeksin kohoamisen vastineeksi. Presidentti Oscar Gestido suhtautuu kielteisesti 400,000 jäsentä käsittävän Työläisten Kansallisen edustajakokouksen palkkavaatimuksiin. Myös opettajat ovat lakossa. Puheenaiheena on, että tämän 2,500,000 asukkaan maan tulee tänä vuonna ehkä tuottaa vehnää ulkomailta vaikka Uruguay on ennen ollut viljan vientimaa.

Tokio. — Kiinasta saapuneet tiedot viittaavat siihen, että eri puolilla maata on väkivaltaisia taisteluja maolaisten ja heidän vastustajiensa välillä. Eräässä Moskovan uutisessa sanotaan näyttävän siltä, että Kiina on ajautumassa sisällissotaa kohti.

BRAMALEAN TALON OSTAJALLA TULEE OLLA $6.300—$7,100 TULOT

HOME-ohjelmasta hyötyy pääasiassa maakeinottelijat, eikä suinkaan pikkutuloiset

Toronto. — "Kodin omistus helpoksi tekemisohjelman" (Home Ownership Made Easy eli vain HOME) puitteissa asunnon ostajalla tulee olla vähintään $6,,300—$7,100 vuositulot, tiedoitti Ontario Housing Corporation keskiviikkona. $6,300 vuosituloilla pääsee kiinni semi-detached-asuntoyksikköön ja vasta $7,100 vuositulolla yksityisasuntoon.

Tämän ohjelman perusteella ostettavan $15,000 hintaisen yksityisasunnon käteismaksuksi vaaditaan $1,250. Maavuokra tontista on $43.50 kuukaudessa. Kiinnityslainan kuolletukseen ja korkoon menee $92.00 kuukaudessa ja veroihin arvioilta $24.00 kuukaudessa, nostaen ne yhteenlaskien asunnon kuukausittaiset menot $125.00 dollariin.

"On melko selvää, että Ontarion paljon mainostetun "Kodin omistus helpoksi teon"-ohjelmasta hyötyvät ensi tilassa maankeinottelijat", sanoi kommunistisen puolueen Ontarion johtaja Bruce Magnuson keskiviikkoisessa lausunnossaan. "Johtavassa asemassa niistä on Ontarion entisen kuvernöörin, Hon. J. Keiller MacKayn omistama Bramalea Consolidated Development Ltd."

Tämä ohjelma on osoittautunut "mukavaksi keinoksi" sikäli että maan kehittämisyhtiö voi vapautua kiusallisesta finanssitilanteesta", sanoi asiasta NDPn edustajana lainlaatijakunnassa oleva Ken Bryden keskiviikkona.

"Sen sijaan tarvittaisiin kipeästi tuloihin sidottua yleistä asunto-ohjelmaa pienituloisten auttamiseksi" sanoi mr. Magnuson edelleen. "Yli kaksikymmentä prosenttia kaikista tulojen nauttijoista (yksi viidestä palkkatyöläisestä) ansaitsee Toronton ja Hamiltonin alueella vajaan $2,000 vuodessa. Kymmenet tuhannet kaupunkilaiset etsivät maksukykynsä mukaista asuntoa. Mutta Robartsin hallitus ei voi tarjota muuta kuin ohjelman, mikä takaa tonttien kohdalta inflaatiohintaiset myyntimarkkinat rahanälkäisille keinottelijoille siten, että keskiluokkalaiset saavat asunnon pienemmällä alasmaksulla ja pidennetyllä kiinnityslainan maksukaudella . . . Mutta kysymys on pienituloisista, jotka eivät voi ostaa asuntoa eivätkä maksaa ylöttömän korkeita vuokria. Näitä ihmisiä pitäisi hallituksen auttaa . . ."

Maatalouden työvoima vähentynyt 60% 17 vuodessa

Halmstad. — Ruotsin maatalouden palveluksessa olevien henkilöiden määrä on vähentynyt 60 prosenttia vuoden 1950 jälkeen. Tämä on osonus huomattavasta rationalisoinnista sodanjälkeisenä aikana, erityisesti mitä tulee työvoiman hyväks.käyttöön, sanoi Ruotsin maatalouskorkeakoulun rehtori Lennart Hjelm äskettäin pitämässään esitelmässä.

Hjelm kertoi, että vaikka huonoja maita on otettu muuhun käyttöön, on tuotanto silti pysynyt ennallaan. Käyttöpääoman tuotto on lisääntynyt 35 prosenttia, mikä on enemmän kuin mihin edistyneet maatalousmaat ovat päässeet, hän otesi ja lisäsi, että tämä on suhteessa Ruotsin teollisuuden kehitykseen.

Hjelm tähdensi, että maatalous on kauan nauttinut suojaa ulkomaiselta kilpailulta, mikä on ollut esteenä tuotannon lisääntymiselle ja elinkeinon laajenemiselle.

SAIGONIN MIES SAI LÄÄKKEISTÄ $896 MILJ.

Washington. — Senaatin eräälle komitealle ilmoitettiin maanantaina, että yhdysvaltalaiset lääkkeitä tuottavat yhtiöt ovat maksaneet yli $800 miljoonaa luvatonta palkkiota Saigonin sotilasjuntan yhdelle ministerille.

Näistä yhdysvaltalaisten veronmaksajain rahoittamista lääkkeistä annetut takamaksut ja asiaankuulumattomat palkkiot sijoitettiin pankkeihin Sveitsissä ja Yhdysvalloissa

Näitä laittomia palkkioita saaneen ministerin kerrotaan olevan La Thanh Nghe'n, joka toimi pääministeri Nguyen Cao Kyn hallituksen käsi- ja teollisuusministerinä kunnes hänet pidätettiin toimestaan viime vuonna. Hän on syyskuussa pidettävissä vaaleissa senaattorin ehdokkaana.

Näitä lääkelähetyksiä rahoitti yhdysvaltalainen Agency for International Development (AID). Käytännössä katsoen yhdysvaltalaiset lääkeyhtiöt "munittivat" mainitun ministerin kanssa USAn veronmaksajia. Suurin osa rahoista sanotaan saadun takaisin.

Senaatin pysyvän tutkintokomitean kokoukselle ilmoitettiin että v. 1966 Etelä-Vietnamiin lähetetyistä tavaroista on kadonnut noin 55,000 paunaa antibioottisia lääkkeitä. Komitean vt. puheenjohtaja, senaattori Abraham Ribicoff (D—Conn.) sanoi pitävänsä hyvänä "olettamuksena" sitä, että ne antibioottiset lääkkeet ovat menneet Pohjois-Vietnamiin tai Kiinaan.

Se "rasvausrahan" määrä, mikä on vv. 1956—1966 maksettu La Thanhille ja hänen perheensä jäsenille, oli $896,000. La Thanh perheellä on Etelä-Vietnamin yksi suurin farmaseuttinen (lääkealan) liike. Tämän paljastuksen johdosta La Thanh sivuutettiin hallituksesta. Hän joutui maksamaan sakkoa ja palauttamaan osan laittomasti saamistan rahoista jotka oli sijoitettu ulkomaalaisiin pankkeihin.

Samassa yhteydessä mainittiin 8 yhdysvaltalaista ja länsisaksalaista liikettä. jotka olivat antaneet lahjuksina — ja siitä on kysymys — 10 prosenttia lääkelähetyksistä La Thanhille ja hänen veljelleen.

VAPAUS (LIBERTY)
INDEPENDENT LABOR ORGAN OF FINNISH CANADIANS
Established Nov. 6, 1917
EDITOR: W. EKLUND MANAGER: E. SUKSI
TELEPHONE: OFFICE AND EDITORIAL 674-4264
Published thrice weekly: Tuesdays, Thursdays and Saturdays by Vapaus Publishing Co. Limited, 100-102 Elm St. West, Sudbury, Ontario, Canada. Mailing address: Box 69
Advertising rates upon application, translation free of charge.
Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.
Member of the CANADIAN LANGUAGE-PRESS CLUB

TILAUSHINNAT:
Canadassa: 1 vk: $10.00, 6 kk. $5.25, 3 kk. 3.00
USA:n: 1 vk. $11.00, 6 kk. $5.75
Suomeen: 1 vk. 11.50, 6 kk. 6.25

MAANANTAISEN JUHLAPÄIVÄN VUOKSI VAPAUS EI ILMESTY TIISTAINA, ELOKUUN 8 PÄIVÄNÄ.

Tervetuloa suurjuhlaan!

Asianmukaisen järjestelyn perusteella on päästy siihen, että Vapauden tämänpäiväinen numero tulee Toronton juhlaväen luettavaksi samanaikaisesti kun enemmistö "ulkopaikkakuntalaisista" vieraista saapuu kaupunkiin.

Näinmuodoin on lehdellämme näin juhlan alussa tilaisuus lausua juhlavieraat tervetulleeksi SCAUL:n ja CSJ:n yhdenteentoista yhteiseen Liitto- ja laulujuhlaan.

Lehtemme toivottaa juhlien järjestäjille ja juhlavieraille hyvää juhlatunnelmaa sekä juhlan kaikinpuolista onnistumista ja kaikista vahingoista vapaata kotiin paluuta juhlan päätyttyä.

Nauttikaamme täysin siemauksin tästä vuotuisesta suurjuhlastamme!

USAn "Kuuma kesä"

Yhdysvalloissa on jällen eletty "kuumaa kesää" — koettu neekeriväestön mellakointia pohjoisvaltioiden slummikortteleissa, tarkoituksettomalta näyttävää "mustan vallan" voimannäytettä, jonka jäljiltä on jäänyt joukko ihmisruumiita, särjettjyä ruutuja, poltettuja taloja, ryöstettyjä kauppoja ja muutakin aineellista tuhoa.

Uutistiedoissa on kerrottu Newarkin, Minneapolisin, Harlemin ja Detroitin rotumellakoista, jotka ovat levinneet tänä "kuumana kesänä" aavikkomaakuntien ruohovalkean tavoin. Yhdysvalloissa on ollut ainakin 20 suurempaa rotumellakkaa ja mitään varmuutta ei ole siitä, ettei niitä tule lisää.

Vissit taantumusvoimat puhuvat "mustan vallan aiheuttamasta vaarasta. Tosiasia tietenkin on, ettei kukaan vastuuntuntoinen henkilö voi hyväksyä "mustan vallan" väkivallantekoja. Mutta yhtä varmaa kuitenkin on, että nämä "mustan vallan" miehet edustavat "vallan" asemesta voimattomuutta, pettymystä ja katkeroituneisuutta siitä, kun neekerien valituksia ei ole otettu huomioon eikä yritettykään tehdä mitään heidän asemansa parantamiseksi. Varmaa nimittäin on, että jos poistetaan ne syyt — työttömyys, huonot asunto-olot ja epävarmuus huomisesta — mitkä katkeruutta, pettymystä ja mistään piittaamattomuutta aiheuttavat köyhemmän väestönosan keskuudessa, tässä tapauksessa erikoisesti neekeriväestön keskuudessa, mitkään "mustan vallan" edustajat ja agitaattorit eivät saa ohjelmalleen minkäänlaista kannatusta. Tämän mellakoinnin lopettamiseen ei siis koskaan päästä katsomalla vain niitä seuraamuksia, mitä todelliset yhteiskunnalliset syyt aiheuttavat.

Rotutaistelun painopiste Yhdysvalloissa on jo muutaman vuoden ajan ollut pohjois- ja Kalifornian kaltaisissa "valistuneissa" valtioissa, joissa aikaisemmin on ylevästi paheksuttu "syvän etelän" rotuerottelua, so. neekerien äänioikeuden riistämistä, erilliskoulutusta jne. Pohjoisvaltioissa, rotusorto ilmenee neekerien slummiasumien ja työttömyyden muodossa. Kysymys on sekä yhteiskunnan panoksesta neekerien sosiaalisen aseman parantamiseksi että myös piilevistä rotuasenteista.

Presidentti Johnsonin mainostettu 'suuren yhteiskunnan' suunnitelma, joka tarkoitti yleensä köyhän väestön elintason nostamista, on jäänyt Vietnamin sodan jalkoihin — varoja ei ole puheista huolimatta liiennyt sosiaalisten epäsuhteiden tasoittamiseen. Neekerit itsekin ovat tämän sodan välittömiä uhreja: heidän osuutensa Vietnamin joukoissa ylittää huomattavasti USAn mustan väestön kansallisen keskiarvon.

Neekerien slummiasumia ei ole ryhdytty mainittavammin purkamaan missään pohjoisen keskuksissa ja neekerien suuri osuus työttömyydessä pysyy ennallaan. Heillä ei ole myöskään tukea ammattijärjestöistä, jotka pysyttelevät luvattoman hiljaa neekerien oikeuksien kohdalla.

Jos halutaan löytää tai ilmaista yleinen syy nyt Yhdysvalloissa levinneisiin rotumellakoihin, silloin on tunnustettava, että neekereillä ei ole tasa-arvoisia elinmahdollisuuksia muiden amerikkalaisten rinnalla. Heidän lapsensa saavat huonomman koulukasvatuksen kuin muut lapset. Heidän käytettävissään on huonommat asunnot ja huonommat koulut kuin valkoihoisilla amerikkalaisilla. Neekeriväestön sosiaalinen "osattumuusasema" näkyy myös siitä, että monissa kaupungeissa missä neekeriväestö on enemmistönä, tai missä neekereitä on suhteellisen paljon, kunnalliset hallintoelimet on kuitenkin miehitetty valkoihoisilla.

Helppoa on Yhdysvaltain äärioikeistoon lukeutuvien kongressimiesten ja muiden heidänlaistensa politiikkojen pitää neekereille luennoita "hyvistä käyttäytymistavoista" ja esittää uhkailua "kovan järjestysvallan" toteuttamisesta, mikä sellaisenaan heijastaa näiden piirien poliittista vararikkotilaa Tosiasia nimittäin on, että esim. presidentti Johnsonin järjestämä "rukouspäivä" rotumellakoiden lopettamiseksi olisi saanut paljon paremman kaikupohjan, jos samalla olisi ilmoitettu, että kaikille neekereille järjestetään tasa-arvoiset työmahdollisuudet, että neekerilapset tulevat saamaan samanlaisen koulutuksen kuin muutkin lapset, ja että slummikorttelien tilalle rakennetaan neekerityövoimaa hyväksikäyttäen uudet ja nykyaikaiset asunnot.

Mutta valtiovallan toimesta ei ole todellakaan pantu tikkua ristiin neekeriväestön oikeutettujen valituksien korjaamiseksi — ja mitä vähän on yleisen mielipiteen painostuksesta tehty, sitä on toteutettu "tipottain" niin, että on aina saatu todeta korjauksia tulleen "liian vähän ja liian myöhään".

Tämä on se tilanne, missä neekerien protestiliike on nyt jakautumassa laillista tietä eteneviin ja väkivaltaa suosiviin, koska on osoittautunut, että rauhallinen eteneminen on pysähtynyt kongressin ja senaatin kieltäytyessä hyväksymästä vesitettyjäkään lakiehdotuksia. Kansalaisoikeusliikkeen ollessa ymmällä on "mustan vallan" nimissä harjoitettu kiihoitus saanut lisää kannatusta.

Tilanne on todella vakava — mutta valkoisten kontrollissa olevalla hallitusvallalla on sekä valta että edesvastuu joko päästää tai sitoa. Mikäli väkivaltaisuus saa lisää kannatusta neekeriväestön keskuudessa, se johtuu ensikädessä siitä, kun valtiovalta kieltäytyy kuulemasta laillista tietä suosivan kansalaisoikeusliikkeen ehdotuksia ja esityksiä.

LÄNSI-SAKSAN PÄÄOMALLA VANKKA ASEMA APARTHEIDVALTIOSSA

Lähes 20 pros. vuosivoittoja noin 400 Etelä-Afrikassa toimivalle yhtiölle — yhteistyötä myös sotilasalalla

Afrikan valtioiden kehityksessä näyttelee erittäin tärkeätä osaa länsimainen pääoma. Joissakin maissa se aiheuttaa vaikeuksia itsenäistyneille nuorille valtioille, toisilla alueilla pääoma lujittaa valkoista rotuvaltaa, kuten esimerkiksi Etelä-Afrikassa ja Rhodesiassa. Georg Stephen on Panorama DDR-lehdessä esitellyt yksityiskohtaisesti niitä yhteyksiä, joita länsisaksalaisella pääomalla on Etelä-Afrikkaan. Etelä-Afrikka on perinteellisesti brittiläisen pääoman valta-aluetta, mutta myös saksalaiset ovat jo aikaisemminkin vahvasti taistelleet voitosta siellä. Lisäksi ennen ensimmäistä maailmansotaa Saksalle kuuluneessa Lounais-Afrikassa on saksalaisella pääomalla asemia. Julkaisemme seuraavassa alkuosan Georg Stephenin vankkoihin asiatietoihin perustuvasta kirjoituksesta.

BON LUJITTAA ETELÄ-AFRIKAN TALOUDELLISTA PERUSTAA

Länsisaksalaisen pääoman tunkeutuminen Etelä-Afrikkaan, jota myös Saksan siirtomaaherruuden aiemmpina kausina pidettiin Saksan taloudellisen laajenemisen avainalueena Afrikassa, vahvistettiin virallisesti helmikuussa 1949 kun Johannesburgissa muodostettiin länsisaksalais-eteläafrikkalainen kauppakamari. Johtava asema siinä on Saksan Pankin (Deutsche Bank) kuuluvalla finanssiryhmittymällä.

Syyskuussa 1963 Saksan Pankin johtaja Hermann Abs lausui mm. seuraavaa: "Länsi-Saksa on sitä mieltä, että Etelä-Afrikka kuuluu niihin maihin, joihin on varminta sijoittaa pääomaa . . .

Politiikka ei saa vaikuttaa tilannetta Etelä-Afrikassa, sillä se on pääomasijoitusten kannalta lukemattomien mahdollisuuksien maa". (Southern Africa, 4. 10. 1963).

Vuodesta 1962 lähtien Saksan liittotasavallan taloudellinen toiminta on saanut Etelä-Afrikassa laajat mittasuhteet. Etelä-Afrikka on ensimmäisellä tilalla Länsi-Saksan sijoituksissa Afrikkaan.

Syyskuussa 1962 Etelä-Afrikan hallitus luovutti länsisaksalaisten valvomalle öljy-yhtiöiden yhteistyöelimille oikeuden suorittaa öljynporauksia 770.000 neliökilometrin laajuisella alueella.

Länsisaksalainen luottopankki (Kredit Anstalt) myönsi kesäkuussa 1963 107,5 miljoonan D-markan suuruisen luoton Palabora Mining-kaivosyhtiölle, kun Transvaalissa oli löydetty suuriakupariesiintymiä. Länsisaksalainen kemiankonserni Farbwerke Hoechst rakensi v. 1963 Etelä-Afrikkaan kaksi uutta tehdasta.

Länsisaksalaisilla imperialisteilla on suurisuuntaisia suunnitelmia Afrikassa. August-Thyssen-Hytte AGn pääjohtaja G. Sohl on sanonut, että v. 1975 Ruhrin alueen masuunit saavat 25—30 prosenttia tarvitsemastaan malmista etelä-afrikkalaisista tai yleensä afrikkalaisista kaivoksista, joiden osakkaita saksalaiset teräsyhtymät ovat. Saksan liittotasavallan kauppavaihto Etelä-Afrikan tasavallan kanssa kasvaa jatkuvasti. Jo v. 1957 Länsi-Saksan vienti Etelä-Afrikkaan saavutti vuoden 1938 eli Hitlerin aikaisen tason. V. 1964 se kasvoi 23.6 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna, ja viiden vuoden kuluessa se on lähes kaksinkertaistunut. LänsiSaksa omistaa pysyvät paviljongit Johannesburgin messuilla ja se on osallistunut Kapkaupungin, Durbanin ja Windhoekin talousnäyttelyihin.

Länsi-Saksan johtavat konsernit tukevat ennen kaikkea Etelä-Afrikan Hallituksen omistamia tuotantolaitoksia sekä buurilaista yksityispääomaa, joka muodostaa apartheidjärjestelmän taloudellisen perustan.

Siemensillä ja DEMAG:illa oli huomattavin osuus varustusten toimittamisessa eteläafrikkalaisen ISCOR-yhtymän terästehtaille. FOSCOR:in kemiallisten tehtaiden rakentamisessa taas oli länsisaksalaisella Rührehemie AG:lla suuri osuus. SASOL:in hiilen nesteyttämistehtaiden koneista ja laitteista on 85 prosenttia länsisaksalaisia ja tuotanto tapahtuu länsisaksalaisilla lisensseillä.

Niinpä Pravda saattoi 16.3. 1965 todeta täysin oikeutetusti: "Elleivät USA, Englanti ja Länsi-Saksa toimittaisi aseita ja ammuksia rotukiihkoisille apartheiden vastustajien kukistamiseksi. elleivät ne lisäisi pääomillaan ja kaupankäynnillään rotukiihkoilijain taloudellisia voimavaroja, olisi rotusorron kidutuskammio jo ajat sitten sortunut laajojen kansanjoukkojen painostukseen."

Vastavuoroisesti Etelä-Afrikan tasavallan hallitus edistää mm. kaikin tavoin länsisaksalaisia pääomasijoituksia myös Etelä-Afrikan talouselämään. Se päätti esim. vuonna 1962 luovuttaa takaisin kaiken saksalaisen omaisuuden, joka toisen maailmansodan aikana oli takavarikoitu Etelä- ja Lounais-Afrikassa. Länsisaksalaiset firmat saivat siten suunnattomia rahasummia, jotka käytettiin pääoman sijoituksiin, tuotantolaitosten ostamiseen, entisten yhtiöoden laajentamiseen jne.

Kesäkuussa 1966 Johannesburgin länsisaksalais - eteläafrikkalaisen kauppa- ja teollisuuskamarin toimitusjohtaja Gert E. Fiscer ilmoitti, että hyvä yhteistyö Verwoerdin hallituksen kanssa on tuottanut noin 400:lle Etelä-Afrikassa toimivalle länsisaksalaiselle yritykselle keskinkertaista paljon korkeamman vuosivoiton. eli lähes 20 prosentia sijoitetusta pääomasta.

TREK AIRWAYSISTA ATOMIRAKETTEIHIN BONN ON AINA MUKANA

Etelä-Afrikan kanssa tehtyjen salaisten sotilaallisten sopimusten toteuttamisen Länsi-Saksan puolustusministeriö uskoi Hitlerin entisen Wehrmachtin yleisesikunnan Afrikan-tuntijalle, kenraalimajuri F. W. von Mellenthinille.

"Kun sodan jälkeen National Partyn (Kansallinen puolue) vanhat Hitler-kenraalit pääsivät valtaan Etelä-Afrikassa, lähetettiin Mellenthin vuonna 1950 sinne erikoistehtävissä. Hän käytti siellä Saksan yleisesikunnan vanhaa, perinteellistä keinoa tiedustelupalvelun ja vakoilujärjestöjen naamiointiin: hän perusti lentoyhtiön. Tästä Trek Airwaysista tuli Etelä-Afrikan suurin lentoyhtiö" (Industriekurier, Dysseldorf, 24. 5. 1961.)

"Yhdysmiesten ja kontaktihenkilöiden reservinä Mellenthinillä oli käytettävissään yli 2,000 Hitlerin Wehrmachtin ja SS.n upseeria, jotka pelätessään joutuvansa rangaistaviksi sotarikoksistaan olivat vuoden 1945 jälkeen etsineet piilopaikan Etelä-Afrikasta . . . Monia heistä otettiin vuosina 1949—1952 upseereiksi ja neuvonantajiksi Etelä-Afrikan armeijaan tai he pääsivät avainasemiin Etelä-Afrikan valtiokoneistossa tai talouselämässä". (Afrika-Post, n:o 2, toukokuu 1958)

"Mellenthin vaati, että Afrikan 'sotilaallisen tyhjiön' täyttämiseksi perustetaan pysyvä iskuvoima, jonka johdossa olisi ylipäällikkö ja eri kansallisuuksista koostuva esikunta. Sen piti koostua harvalukuisista mutta joka hetki taisteluvalmiista motoroidusta prikaateista. Ne taas piti koota täysin koulutetuista ammattisotilaista ja niiden piti olla kiinteässä yhteydessä valmiina olevaan ilmakuljetuskalustoon. Permanent striking power in existence-joukkojen piti pitää tukikohtanaan Etelä-Afrikkaa ja olla joka hetki valmiina lähetettäväksi taisteluun mihin tahansa Afrikassa". (Afrika-Post. n:o 6, syyskuu 1960).

Tällaiset aggressiiviset, Afrikan riippumattomien valtioiden turvallisuutta ja kansallista riippumattomuusliikettä vastaan tähdätyt, liikkuvat iskujoukot perustettiin Etelä-Afrikan armeijan yhteyteen Mellenthinin ehdotusten mukaisesti jo joitakin vuosia sitten. Länsisaksalaisia sotilasneuvonantajia, kouluttajia jne. toimii salaa paitsi Etelä-Afrikassa myös sen naapurina olevissa Portugalin siirtomaissa.

Syksyllä 1963 teki eräs Länsi-Saksan vaikutusvaltaisimmista ja toimeliaimmista miehistä, pankkiiri Hermann Josef Abs useita viikkoja kestäneen matkan Etelä-Afrikkaan Hän kävi siellä huomiota herättävän pitkiä keskusteluja talousministeri tri N. Diederichsin, tämän sijaisen Haakin ja pankkiiri de Kockin kanssa. Abs ei käynyt keskustelujaan ainoastaan Länsi-Saksan merkittävimmän pankkiirin ominaisuudessa vaan samalla myös Degussan Länsi-Saksan johtavan atomikonsernin hallintoneuvoston puheenjohtajana.

Keskustelut koskivat toimenpiteitä, jotka ovat käyneet välttämättömiksi sen jälkeen kun ydinaseissa tarvittavan uraanin tuotantomenetelmän kokeilu Piet Jaban koelaitoksella Johannesburgin lähellä oli saatu menestyksellä päätökseen. Edelleen neuvoteltiin myrkkykaasujen tabunin, somanin, sarinin ja muiden valmitsuksesta Sasolburgin lähistöllä sijaitsevissa tuotantolaitoksissa Etelä-Afrikassa. Samoin keskusteltiin kaikenlaisten rakettien erityisesti atomipommien ja uudenaikaisten myrkkykaasujen kuljetukseen sopivien pitkän matkan kantorakettien kehittämisestä ja kokeilusta.

Myös rakettien tuotannon valmisteluun osallistuu ammattimiehiä Absin valvonnassa olevista yhtiöistä. Kyseessä ovat Bölsow-yhtiö. Entwicklong KG Mynchenistä ja käytännössä niihin samaistettava Luftrustungs-AG Hampurista. Viimeksi mainitun oli kansainvälisten vastalauseiden pakottamana lopetettava rakettikokeilunsa Pohjanmeren matalikolla, mutta yhtymän asiantuntijain muututtua Etelä-Afrikkaan niitä jatketaan nyttemmin rakettien kokeiluasemalla Pretorian lähistöllä". (Neues Deutschland, Berliini, 29. 10. 63).

Daressalamissa ilmestyvä sanomalehti Ngurumo kertoi 24. 7. 1965 otsikolla "Sotatukikohtia rakennetaan" länsisaksalaisen ampumaradan rakentamisesta Etelä-Afrikkaan uusia asetyyppiä varten sekä sotilaslentokentän rakentamisesta.

Lounais-Afrikan kansan järjestön pääsihteeri Kunangua kertoi syyskuussa 1965 lehdistön edustajille, että Saksan liittotasavallalla on Etelä-Afrikan tasavallan alueella Tsumebin kaupungin läheisyydessä käytössään sotilaallinen rakettiasema.

SYNTYMÄPÄIVIÄ

Hilda Tuori, Sudbury, Ont., täyttää keskiviikkona, elokuun 9 pnä 85 vuotta.

Sulo Helminen, Windsor, Ont., täyttää torstaina, elokuun 10 pnä 77 vuotta.

Oscar Lehto, Windsor, Ont., täyttää torstaina, elokuun 10 pnä 73 vuotta.

Yhdymme sukulaisten ja tuttavain onnentoivotuksiin.

JOHNSONIA PYYDETÄÄN JÄTTÄMÄÄN EHDOKKUUS

50:n komitea suosittelee Kennedya ja Fulbrightia

12—2 50 komiitea suosttelee Kennedy

Wiashington. — Viisikymmentä johtavaa demokraattia pyysi presidentti Johnsonille maanantaina osoittamassaan kirjeessä häntä olemaan asettumatta ehdokkaaksi ensivuonna pidettävissä presidentinvaaleissa.

Kirjeessä sanottiin olevan ilmeistä että republikaanit saavat maanvyörymän kaltaisen vaalivoiton vuonna 1968. "Jo aikaisessa vaiheessa tehty päätös ehdokkuudesta luopumisesta saattaisi varmistaa voiton jollekin toiselle demokraattien ehdokkaalle, mikäli toimella onnistuttaisiin palauttamaan yhtenäisyys puolueeseen", sanottiin kirjeessä.

Kirje jaettiin lehdistölle ns. Kennedyn-Fulbrightin puolesta työskentelevän komitean lehdistötilaisuudessa. Komitea kannattaa New Yorkin senaattorin Robert Kennedyn asettamista presidenttiehdokkaaksi ja Arkansanin senaattorin William Fulbrightin nimeämistä varapresidenttiehdokkaaksi ensi vuoden vaaleissa. Kumpikin heistä on arvostellut presidentti Johnsonin ulkopolitiikkaa erityisesti Vietnamin kohdalla.

Kuitenkin Kennedy on usein suhtautunut torjuvasti komitean yrityksiin.

Komitean edustaja kertoi, että kirje oli kirjoitettu komitean aloitteesta. Sen allekirjoittajat kuuluivat kuitenkin riippumattomaan ns. Viidenkymmenen komiteaan. Edustaja kertoi "Viidenkymmenen komitean" vastustavan Johnsonin ehdokkuutta, mutta ei kuitenkaan aivan ehdottomasti kannattavan Kennedyn ja Fulbrightin asettamista demokraattien ehdokkaiksi.

Johnsonille lähetetyssä kirjeessä sanottiin mielipiteen hajaantumisen ulkopolitiikan kohdalla aiheuttavan sen, etteivät miljoonat demokraatit voi kannattaa demokraattisia ehdokkaita ensi vuoden vaaleissa paikallisosavaltio- tai liittovaltiotasolla.

Siellä Eurooppa ja Aasia kohtaavat

Tuolla metsäisellä aukealla kohtaavat Eurooppa ja Aasia. Kaksi kuusta, joista toinen on Euroopassa ja toinen aivan sen näköpiirissä Aasian puolella. Kohmettuneet tilhit kohisivat ihmisäänten pelottamina pihlajasta, tekevät kaarroksen aukean yllä ja laskeutuvat toiseen pihlajaan Aasian puolelle. Aukealla olevat ihmiset ovat kylmissään, lämmittelevät juoksemalla Euroopasta Aasiaan ja takaisin. Tiellä kulkeva linja-auto pysähtyy, matkustajat katselevat kivipylvästä, jossa on kirjoitus "Eurooppa—Aasia", piirtävät kepillä uran tiehen ja hyppäävät nauraen Aasiaan.

Kaksi suurta maanosaa — Eurooppa ja Aasia — kohtaavat Uralin vuorten harjanteella ja katsovat toisiaan Uralin joen ylitse. Joissakin paikoissa raja kulkee kahden naapurikylän välillä — vieraissa käydään toisessa maanosassa. Magnitogorskissa vietät päivän Uralin oikealla rannalla, mutta illaksi ajat raitiovaunulla hotelliin — Aasiaan. Rajalla ei ole merkitystä jokapäiväisessä elämässä. Jotakin merkittävää on kuitenkin hetkessä, jolloin ensimmäisen kerran ylität tuon viivan. Tuhansia kilometrejä on takana päin. Ja edessäpäin pakkasessa sinertävät metsät — uusia tuhansia kilometrejä samaa valtiota. Tällä hetkellä tunnet selvästi sen mittasuhteet Eurooppa ja Aasia.

Onko raja kulkenut aina juuri tuota harjannetta pitkin? Kirjoja selailemalla saat tietää, että viidennellä vuosisadalla ennen ajanlaskummc alkua historioitsija Herodotos määritteli rajan kulkevan Konstantinopolin salmen (Bosporin), Mustanmeren, Asovanmeren ja Donin kautta. Pohjoisempana olevaa maata eivät kreikkalaiset tunteneet. Seitsemännellä vuosisadalla rajaksi katsottiin Don, Volga, Petshora ja Kamajoet. Ranskalainen Guillon ulotti kartassaan vuodelta 1760 Euroopan Ob-joelle saakka. Maantieteilijä tunsi kuitenkin itäiset alueet niin huonosti, että jätti mainitsematta Uralin vuoret, koska hän yksinkertaisesti ei tiennyt, missä ne sijaitsevat. Saksalainen Humboldt ehdotti, että Eurooppaa ja Aasiaa pidettäisiin yhtenä mantereena — Euraasiana.

Ensimmäiseksi piirsi rajaa kulkemaan Uralin vuoristossa Pietari I:n ajan venäläinen maantieteilijä Vasili Tatishtshev. Hän tunsi erinomaisesti oman maansa. Hän havaitsi, että joet virtaavat Uralilta kahteen suuntaan — toiset Pethoraan ja Kamaan ja toiset Obiin. "Kalat ovat länsiosan joissa punalihaisia — lohia ja harjuksia. Itäosan joissa elävät kalat, vaikka ovatkin ulkonäöltään läntisen kaltaisia — taimen, nelma, merisiika — ovat kuitenkin valkealihaisia ja maultaan erilaisia". Merkillepantavaa on, että kasvillisuus myös muuttuu huomattavasti vuoriston takana. "Nämä ja niiden kaltaiset seikat antavat aiheen pitää näitä vuoria Euroopan ja Aasian rajana". Tatishtshev mainitsee ensimmäisenä kirjallisesti nimityksen Ural-vuoret. Ennen häntä niitä nimitettiin kreikaksi Hyberboreiksi. Tatishtshev nimitti niitä paikallisten asukkaiden kielen mukaan. Tataarin kielessä Ural merkitsee vyötä — rivivyö.

Tällä tavalla raja on määräytynyt ja vakiintunut. Nykyään tapaa rajalla eri paikoissa rajaviittapylväitä. Ne on asetettu eri aikoina. Toisessa paikassa ne ovat valurakennelmia, pienten kirkkojen kaltaisia, toisissa taas pyramideja, jotka on taottu Demidovin raudasta. On myös lyhdyillä varustettuja pylväitä, jotka varoittavat kulkijaa: saavut Aasiaan. Aivan uusi on pylväs, joka on varustettu maapallolla ja sputnikilla. Aivan viime aikoihin saakka ei tarkkaan tiedetty rajapylväiden lukumäärää. Nykyään niitä lasketaan olevan seitsemän. Mutta ei voida sanoa, että kaikki ovat mukana laskussa, rajahan ulottuu napapiiristä Kaspianmerelle saakka. Ja pylväitä ilmaantuu yhä uusiin paikkoihin.

Uutta oikeudenkäyntiä Tshombelle

Pariisi. — Kongossa pidettävää oikeudenkäyntiä, jossa kidnapattu Moise Tshombe joutuisi muista Afrikan maista olevien huomattavien lakimiesten eteen, ehdotti viikko sitten lauantaina viikkolehti Jeune Afrique.

Bechir Ben Yahmedn pääkirjoituksessa sanottiin, että Moise Tshomben luovuttaminen Algeriasta ja teloittaminen heti, kun hän olisi saapunut Kongoon, olisi huono ratkaisu entisen pääministerin kohtalon ratkaisemiseksi.

Syytettyään Tshombea vaaralliseksi mieheksi, joka "ansaitsi kuoleman", Ben Yahmed sanoi, että hänen välitön teloittamisensa "kuohuttaisi maailmaa". Kongoa paheksuttaisiin sellaisesta teosta.

— Sopivin ratkaisu näyttäisi olevan Tshomben luovuttaminen Algeriasta Kongoon siten, että hänen turvallisuutensa taattaisiin, Yahmed lisäsi.

— Tshombea ei pitäisi teloittaa ilman minkäänlaista oikeudenkäyntiä. Kongon presidentti, kenraali Joseph Mobutu, voisi asettaa hänet syytteeseen kaikista rikkomuksistaan erityiseen kongolaiseen tribunaaliin. Siinä olisi apulaistuomareina johtavia afrikkalaisia lakimiehiä jotka olisivat oman maansa nimittämiä ja Kongon hyväksymiä.

— Sellainen tribunaali voisi julistaa vähemmän vastustusta herättävän tuomion. Samalla kunnioitettaisiin ihmisoikeuksia ja suotaisiin takeet puolustautumiselle, jatkoi Yahmed kirjoituksessaan.

— Emme koskaan vaimoni kanssa riitele palkkarahoista. Niin pienestä ei kannata riidellä.

PÄIVÄN PAKINA

SUURIA UUTISIA

Ennen vanhaan, siihen "hyvään aikaan" oli ihmisillä sellainen käsitys, että kesäkuumien aikana on ainakin poliittisessa elämässä hiljaiselon aikaa.

Parlamentaarikot ja muut viskaalit ovat kesäisin muutaman kuukauden ajan ansaitulla lomalla ja niinmuodoin myös pois julkisuuden valokeilasta. Onpa väitetty, että tavallisia kadun miehiä ja naisia kiinnostaa kesäkuukausien aikana sellaiset "turhamaisuudet" kuin vieraissa käynti, matkailu, retkeily ja yleensä ulkoilu, sisältyen siihen marja- ja kalastusmatkat, piknikit ja kesämökeillä saunomassa käynti sekä paljon muuta.

Tänä aikana on kuitenkin tullut tähänkin elämäntahtiin melkoinen muutos.

Kesähelteestä huolimatta on ollut jatkuvasti jymyuutisia — sotauutisia keski-idästä ja Vietnamista; tietoja kansalaisvapauksien hyväksi liikehtimistä ja sen rinnalla USA:ssa kehittyneestä "Mustan vallan" toiminnasta, mikä jättää jälkeensä tuhoa ja hävitystä; tietoja valtion päämiesten vierailuista, lukeutuen niihin kenraali de Gaullen tuomittava sekaantuminen Canadan sisäisiin asioihin, joista hän kaikesta huolimatta esitti joitakin kotoisia totuuksia ja varteenotettavia seikkoja.

Puheen aiheena ovat olleet suuret maanjäristykset ja muut onnettomuudet, minihameet, nuorten miesten pörröiset parrat ja ennenkaikkea se kaikkiparantava "pilleri" mitä pidetään visseissä piireissä viimeisenä keinona ihmiskunnan nälkäkuoleman estämiseksi.

Ja nyt sitten tulee Toronton suurjuhlan yhteydessä kansalaisillemme tilaisuus kertoa pitkien matkojen takia harvoin näkemilleen ystävilleen ja tuttavilleen "suuria uutisia" omasta, omaistensa ja kotikyliensä asioista.

Jostakin käsittämättömästä syystä allekirjoittanut lukeutuu niihin, jotka toivovat että näiden suurjuhliemme yhteydessä olisi enemmän aikaa sellaiseen vapaaseen seuranpitoon, missä saataisiin turistä nokasta nokkaan maailman toljauksista.

Mutta totta tietenkin on, että tiiviistä juhlaohjelmasta huolimatta meillä kaikilla on sentään jossakin määrin aikaa käyttää myös näiden kotoisten "suurten asiain" pohdintaan.

Pääasia on tietenkin se, että yhdestoista yhteinen Urheilu- ja musiikkijuhla onnistuu mahdollisimman hyvin. Ja kuten sanottu, me kaikin voimme osaltamme auttaa sitä.

Antamalla kannatuksemme tämän juhlan eri tilaisuuksille sanomme käytännöllisesti puhuen "suurkiitos" näiden tilaisuuksien järjestäjille sekä eri ohjelmanumeroitten suorittajille.

Palkitessa voimistelijain, urheilijain, laulajain ja soittajain hyviä esityksiä suosionosoituksillamme, me innostamme ja rohkaisemme heitä pyrkimään yhä parempiin tuloksiin.

Sanan varsinaisessa mielessä on totta, että tällaisessa kansaa varten järjestetyssä kansanjuhlassa ei ole mitään eroa ohjelman esittäjien ja juhlayleisön välillä, sillä ne kaikki puhaltavat yhteen hiileen ja auttavat omalla tavalla tilaisuuksien onnistumista.

Kun lehtemme tämänpäiväinen numero tulee todennäköisesti Toronton suurjuhlan "erikoiskyydin" avulla, niin meillä on tilaisuus vielä tervehtiä kaikkia juhlavieraita ja toivottaa niin juhlien järjestäjille kuin suurelle juhlayleisölle kin kaikkea sitä hyvää mitä tällainen arvojuhla voi tarjota.

Ja jos ei mitään viime hetken esteitä tule, niin siellä juhlapaikalla tavataan ja turistaan mukavia niin paljon kuin tilanne sallii. — Känsäkoura.

Urheilua

Spartakiedien tulospoimintoja

Moskova. — Neuvostokansojen spartakiadin yleisurheilukilpailujen kolmas päivä sujui mestarien arvovallan lujittumisen merkeissä. Siihen osallistui 1,600 yleisurheilijaa, Neuvostoliiton yleisurheilun kerma. Leningradilainen 22-vuotias ylioppilas Nadezhda Tshizhova oli päätään pitempi kilpailijattariaan kuulantyönnössä ja voitti tuloksella 17,50. Yllätykseksi muodostui Tshizhovan valmentajan ja Helsingin olympialaisten mestarin Galina Zybinan uusi menestys. Pitkän tauon jälkeen hän työnsi kuulaa 17,01 ja sai hopeamitalin. Keihäänheittäjien juoksuradan oli koko päivän jatkunut sade turmellut. Janis Lusisin ja eestiläisen Mart Paaman välinen ankara kilpailu päättyi Paaman voittoon, joka teki uuden spartakiadien ennätyksen — 83,80 cm.

Miesten 100 metrin juoksun finaalissa ensimmäiseksi tuli vastoin odotuksia 24-vuotias valkovenäläinen ylioppilas Vladislav Sapeja — 10,5. Tämä nuori voittaja on tullut tunnetuksi vasta tänä vuonna ja hän harrastaa myös painonnostoa ja koripalloa.

Spartakiadeissa tehtiin kaksi uinnin neuvostoliiton ennätystä 100 metrin matkalla. 19-vuotias leningradilainen Aleksandr Gordejev sai 100 metrin perhosuinnissa ajan 58,5, joka on nykyinen europpanennätys. Hopeamitalin sai shotshilainen koulupoika Vladimir Nemzhilov — aika 59,5 ja pronssimitalin entinen Neuvostoliiton mestari astrakanilainen varusmies Juri Suzdaltsev ajalla 59,7. Naisten 100 metrin vapaauinnissa tuli voittajaksi Antonina Rudenko Ukrainasta ajalla 1.02,3, mikä on uusi Neuvostoliiton ennätys. Olympialaisvoittaja Galina Prozumentshikova Moskovasta voitti 200 metrin rintauinnin — 2.42,2. 22-vuotias europpanmestari Semjon Belits-Geimann voitti 400 metrin vapaauinnin — 4.13,3. Spartakiadien kuulantyönnön sunnuntaina voitti moskovalainen Nikolai Karasev tuloksella 19,20. Toiseksi tuli EE-mies Eduard Gushtshin yhtä senttiä huonommalla työnnöllä. Kummatkin paransivat Luzhnikin stadionin entistä ennätystä 19,14, joka oli amerikkalaisen Barry O'Brienin nimissä. Pituushypyn voitti Igor Ter-Ovanesian tuloksella 793. 20 km kävelyn Veniamin Soldatenko ajalla 1.28. Ludmila Muravjeva oli paras kiekonheitossa 55,18, Ludmila Jevlova 80 m:n aidoissa 10,9 ja Ludmila Samotesova 400 metrin juoksussa 53,9.

Crothers kaappasi hopean 800 m:llä

Winnipeg. — Yhdysvaltalainen Wade Bell voitti keskiviikkona Pan American kisoissa 800 metrin juoksun ajalla 1:49.2. Canadan Bill Crothers sai hopeamitalin ajalla 1:49.9 ja winnipegiläinen Brian MacLaren pronssimitalin ajalla 1:50.3.

John Carlos, USA voitti 200 m juoksun kisaennätysajassa 20.5. Hänen maanmiehensä Jerry Bright tuli toiseksi ajalla 20.9 ja Kuuban P. Montes Casonova kolmanneksi ajalla 21.0. 100 mn kilpailun voittanut Harry Jerome Vancouverista sai jalkaansa lihasvenähdyksen.

Yhdysvaltalainen Wyomia Tyus voitti naisten 200 m juoksun 23.7; 2) Barbara Farrell, USA 23.8; 3) Miguelina Cobian, Kuuba myös 23.8. Neljänneksi tuli Irene Pietrowski Vancouverista 23.9 ja viidenneksi Jan Maddin, Winnipegistä 24.8.

Kuubalar Irene Martinez Tartabil voitti naisten pituushypyn kisaennätystuloksella 20 j. 9 t. (ent. ennätys 20-2). Toiseksi tuli Venezuelan A. G. Vidal Barrayo 20 j 4½ t. ja kolmanneksi Willey White, USA 20 3.

Aikaisemmin kympin voittanut Van Nelson voitti keskiviikkona 5,000 metrin juoksun kisaennätysajassa 13:47.4. Toiseksi tulleen yhdysvaltalaisen Louis Scottin ja meksikolaisen Juan Martinezin ajaksi kummallekin merkattiin 13:45 mutta Scott sai hopeamitalin. Torontolainen Bob Finlay oli neljäs.

Bill Toomey voitti 10-ottelun 8,044 pisteen tuloksella. Venezuelainen Hector Thomas voitti hopeamitalin 7,312 pisteellä ja Dave Thoreson USA oli kolmas. Dave Dorman Smith Fallsilta, Ont. oli neljäs 7,024 pisteellä.

KIITOS

Parhain kiitokseni teille, tuttavat, kun yllätitten tulitte kanssani viettämään iltaa täyttäessäni vuosia 80 heinäkuun 27 pnä 1967, ja toitte tullessanne syömiset ja juomiset sekä kauniit kukat, joil'a koristitte kahvipöydän ja jätitte muistoksi kauniin lahjan.

Teitä kaikkia kiittäen, ei ketään mainiten ettei ketään unohtuisi.

OSCAR NORDLUND
ROUYN QUEBEC

Suomen ulkopolitiikan kehityslinjat 1809 - 1966

147 Sivua — Hinta nid. $1.40

Esitelmäsarja toimittanut Ilkka Hakalehto

Teos sisältää tärkeät esitelmät, jotka vuoden 1965 syksyllä pidettiin Nuoren Polven Ulkopoliittisen Yhdistyksen järjestämän esitelmäsarjan puitteissa. Yhdentoista politiikon ja historioitsijan esitelmät valottavat autonomisen ja itsenäisen Suomen kansainvälisiä suhteita ja ovat omiaan laajentamaan ja syventämään tämän hetken suomalaisen ulkopoliittista ajattelua.

Paasikiven linja

Puheita vuosilta 1944—1956

245 sivua — Hinta nid. $1.75

J. K. Paasikiven puheet vuosilta 1944—1956 valottavat monelta taholta suuren valtiomiehen toimintaa. Tässä poliittisessa ja historiallisessa testamentissaan hän esittää teoreettisen ja käytännöllisen käsityksensä sotiemme jälkeisen ajan historiasta.

Tilatkaa osoitteella:

Vapaus Publishing COMPANY LIMITED

P. O. Box 69 Sudbury, Ontario

Port Arthurin kuulumisia

Port Arthur. — Jehovan todistajain konventsioni päättyi täällä sunnuntai-iltana. Silloin oli yleisön lisäksi Fort Williamin Gardens-haalissa. Yli kaksituhatta osallistui siihen. Kolmen päivän istunnoissa 23 tuntia kulutettiin luentoihin, mutta mitään päätöslauseita ja virallisesti hyväksyttyä eikä julkaistu kokouksen tuloksena.

Maanviljelysnäyttely tai Murillo Fair, jollaisena se yleensä tunnetaan, kestää kolme päivää, alkaen elokuun 18 pnä. Tänä vuonna kaikki juhlan toimitsijat omaksuvat 100-vuotisjuhlapukimet. Juhlapalkintolippuja on jo myyty parin viikon ajan, mutta arpominen ja jako suoritetaan sunnuntaina elokuun 20 pnä. — ATH

Kellokortit valvomaan lyhennettyä työaikaa

Tukholma. — Heinäkuun 7 päivänä kesälomilleen lähteneitä tukholmalaisia rakennustyöläisiä odottavat heidän palatessaan lomilta elokuun alussa ainakin suuremmilla työpaikoilla tarkkailukellot, joita uuden heinäkuun 1. päivästä voimaan tulleen työjärjestyksen mukaan pitää ottaa käytäntöön. Tarkkailukellojen käytäntöönotto liittyy heinäkuun alussa tapahtuneeseen työajan lyhentämiseen. Tähän saakka on viikoittainen työaika ollut 45 tuntia jaettuina viiteen 9 tunnin työpäivään, nyt se lyhenee 8 tuntiin 45 minuuttiin päivässä eli 43 tuntia 45 minuuttiin viikossa.

Tarkkailukellojen käytäntöönotto ei rakennustyömailla ole mikään yksinkertainen asia, koska rakennustyömailla työskentelee monen eri työnantajan ja yleensä pienen palveluksessa olevaa työvoimaa, jotka saattavat samana päivänä työskennellä useammallakin työmaalla. Tarkkailukellot ovat ainakin aluksi tarkoitetut vain pääurakoitsijan tai rakennuttajan omaa työvoimaa varten ja jokainen aliurakoitsija tai työnantaja, jolla on työväkeä työmaalla, saa itse järjestää tarkkailunsa [illegible] pääurakoitsijan tai rakennuttajan kanssa, jolloin [illegible] työntekijöiden on leimattava kellokorttinsa tavalliseen tapaan.

Aikatarkkailukellojen käytäntöönotto Tukholmassa tapahtuu kokeilumielessä ja toistaiseksi asennetaan niitä vain suuremmille työmaille, mutta jos toimenpide osoittautuu onnistuneeksi tullaan aikatarkkailu laajentamaan käsittämään kaikki Ruotsin työmaat.

Työntekijäjärjestöt toteavat kellojen käyttöönoton olevan oikeutettua ja korostavat, että se ei saa aiheuttaa minkäänlaisia mielenosoituksia työntekijöiden taholta.

TOVERIEN MUISTOLLE

Vancouver. — Päivät, viikot, kuukaudet ja vuodet vierivät, tuoden kansoille ja myöskin yksilöille monia tapahtumia joista ikävimpiä ovat tuonen viikatemiehen aikaan saannokset. Kuluneen kesäkuun 21. päivänä vietimme täällä Vancouverissa muistotilaisuutta jolloin teimme viimeisen toveripalveluksen osastomme kunniajäsenelle Hilma Ihakselle, hän oli niitä esiraivaajia jotka olivat rakentamassa meidän uljasta työväentaloamme jota kutsutaan Clinton haaliksi.

Vuonna 1913 huhtikuussa meni neitonen nimeltään Hilma Sällinen naimisiin Emil Ihaksen kanssa. Sitten Vappuna samana vuonna vietettiin haalimme avajaisia. Niinpä tästä nuoresta aviovaimosta tuli Clinton haalin ensimmäinen kahvinkeittäjä.

Kuten tiedämme CSJ:n toiminnoissa ovat monenlaiset toimitsijat hyvin tarpeellisia, etenkin kunnolliset kahvikokit. Kunniakkaat 54 vuotta oli Hilma mukana Emelin rinnalla haalitoiminnassa ja useammin juuri kahvinkeittäjänä lukuun ottamatta viimeistä neljää vuotta, jolloin hän oli vakavasti sairaana.

Ihaksien nimi muuten liittyy läheisesti Työväentalomme alkuhistoriaan, mm. Antton Ihaksi oli johtava toveri haalin alkuvaiheissa. Voimme ilolla mainita, että Ihaksien nimi pysyy varmaankin vielä kauan meidän suomalaistenkin tietoisuudessa, sillä edesmenneeltä jäi yksi poika Tykö perheineen ja vanhemman veljen Ilmarin pojat.

Ilmari on jo poistunut keskuudestamme kuolemankautta, vaan nuorta huomispäivän polvea edustaa 4 lastenlasta ja yksi lastenlastenlapsi. Siis viisi Ihaksen nimeä kantavaa.

Me järjestöihmiset harvoin huomiomme työntekijöitämme. Viettäessämme järjestömme 50. juhlia, kiinnitettiin kahvinkeittäjämme rintaan kultainen järjestömme merkki. Nyt viimeisessä tilaisuudessa Hilma Ihakselle huomioitiin hänen ansionsa josta nuoret Ihakset olivat haukan ylpeitäkin koska heidän isoäitinsäkin oli jotakin tehnyt kulttuuriliikkeessä josta eivät he tunnetuista syistä paljoakaan vielä tiedä. Mahdollisesti tulevaisuudessa kulkeutuu tämäkin seikka heidän tietoisuuteensa. Kunnioitamme edesmenneen toverimme muistoa.

REINO SAAREN MUISTOLLE

Heinäkuun 26 päivänä levisi kulovalkean tavoin järkyttävä tieto, että ystävämme Reino Saari oli kalastusmatkallaan hukkunut. Kuinka kaikki oli tapahtunut, emme tiedä, kuitenkin Tyynenmeren mahtava elementti sai hänet syleilyynsä niin kohtalokkaalla tavalla. Muistotilaisuus pidettiin elokuun ensimmäisenä päivänä. Suurilukuisena olivat ystävät kokoontuneet kunnioittamaan Reinon viime matkaa.

Molemmissa tilaisuuksissa allekirjoittanut koetti kertoa edesmenneiden elämän vaiheita.

Reino oli saapunut tänne Canadaan, jolloin vallitsi yleismaailmallinen pulakausi jonka maningit ulottuivat tänne Canadaankin. Niinpä tämä nuori siirtolainenkin joutui sen pyörteisiin. Niissä olosuhteissa joutui ystävämmekin kulkemaan työttömänä, kieltä taitamattomana oudoissa olosuhteissa. Silloin pirstoutui paljon hyvin tärkeitä elämän arvoja.

Ajanoloon kulkeutui Reino Port Arthuriin jossa kohtasi elämäntoverinsa Elli Rannan. Kun he siirtyivät tänne British Columbiaan, saimme mekin heihin hyvin läheisen kosketuksen hyvänä naapurina ja toverina. Jos kukaan niin Reino oli niitä suomalaisia joka osasi tehdä melkein mitä vain tahtoo. Hän oli aina silloin tällöin yhtiöidenkin työssä ja menestyi hyvänä ammattimiehenä hyvin. Vaan lienee ollut eteläpohjalainen luonne joka haluaa olla itsenäinen. Niin ryhtyi hän rakentamaan omakotitaloja ja kun sai valmiiksi niin uuteen yritykseen heti. Moni ihminen asuu Reinon rakentamissa ja vanhoista kunnostamissa kodeissa ja voimme vakuuttaa kun hän jätti asumuksen niin se oli silloin valmis.

Välillä he asuivat vuokrahuoneistoissakin vaan oman kodin kaipuu voitti aina lopuksi. Nytkin juuri ennen kalastukseen lähtöä he muuttivat oman katon alle, tässäkin vaikutti tuo vapaan ihmisen luontaisvaisto, varmaankin?

Rakennusmiehenä ja vapaana yrittäjänä rakensi Reino itselleen kalastusveneen ja meni kalastajain reiluun veljeskuntaan, joka ikävä kyllä päättyi näin sanomattoman onnettomasti. Lähinnä suremaan jäi hänen elämäntoverinsa Elli, kaksi tytärtä Suomessa perheineen, yksi tytär täällä Vancouverissa, poikansa Kalle perheineen täällä Vancouverissa ja Kauko Ranta perheineen myöskin täällä Vancouverissa. Lausuessamme surunvalittelun voimme vain heitä kehoittaa muistamaan heille rakkaan henkilön muiston.

Lastenlapsille tämä tapahtuma oli myöskin hyvin raskas menetys. Poissa on Isoisän käsi johon voi kaikissa tilanteissa niin luottamuksellisesti tarttua sillä hänellä oli paljon elämän kautta saatua viisautta ja rajantonta rakkautta.

Tässä yhteydessä meidän täytyy huomioida myöskin avustajat jotka rientävät silloin avuksi kun lähimmäiset joutuvat suuren surun valtaan.

Haluamme lausua hyvin lämpöisen sanan Lisi Kankaalle. Hän on niin monet lukemattomat kerrat laulanut näissä muistotilaisuuksissa, jo Kerttu Viitasen aikoihin. Kerttu on pois kaupungista, Lisi on meillä, eikä koskaan ole kieltänyt arvokasta apuaan, erinomaisilla laululahjoillaan. Tämän ehtymättömän laulun harrastuksensa kannustamana on hän kerännyt pienen lauluryhmän johon kuuluvat: Aino Niemi, Hilda Saari, Martta Suojanen ja Effie Siven, jos koskaan niin näissä kahdessa muistotilaisuudessa on teidän apunne ollut kullan arvoiset. Vieläkin kiitos Lisi ja te toiset tytöt. Hyvää jatkoa harrastuksellenne, kauniisti laulunne sointuu.

Tämä jo lähenteli sitä ajatusta josta meidän on vielä aiheellista mainita, kun Reino ja Elli tulivat tänne lännelle niin he jatkoivat niitä perinteitä johon olivat jo tottuneet Port Arthurissa. nimittäin CSJ:n toimintoihin. Täällä sitä esimerkillisesti jatkettiin. He olivat aina yhdessä kokouksissa päättämässä ja suunnittelemassa yhteisiä asioita.

Reino oli kätevä korjaustöissä ja myöskin näyttämöllä ja milloin missäkin tehtävissä. Elli taasen oli perehtynyt kirjallisiin tehtäviin, kuten tiedämme kaikki kyvyt ovat järjestötehtävissä hyvin tarpeellisia. He molemmin oivalsivat, että CSJ:n toiminta ei ollut ristiriidassa heidän edistyksellisen ajatuksen kanssa. Nyt maamme juhlavuonna olemme huomanneet kuinka suurta osuutta on näytellyt CSJ:n henkilöt kaikesta vaatimattomuudestaan huolimatta. Valistus ja kulttuuri järjestönä se on omaksunut myönteisen kannan Ammattiyhdishtys toimintaan, osuustoimintoihin ja kirkkaimpana helmenä se aina puolustaa järkähtämättä rauhan asiaa. Sinulle Elli koeta voittaa suuri vastoinkäymisesi, toverit ja ennenkaikkea nuoripolvi tukee sinua suuressa surussasi, elämän täytyy mennä eteenpäin.

Vilpitön suruvalitteluni,
Matti Saari

"Keinoaurinko"

Berliini. — "Keinoaurinko", jota ilmapallo kannattelee noin 50 metrin korkeudessa, alkaa lähikuukausien aikana iltojen pimetessä valaista Alexanderplatzin, Berliinin tällä hetkellä suurimman rakennustyömaan rakennus- ja tunnelikaivantoja. Ilmapallon erikoiskiinnikkeet takaavat, että valolähde voimakkaidenkin ilman liikkeiden aikana pysyy paikoillaan.

Berliinin rakennustyöläiset aikovat toteuttaa marraskuuhun mennessä tämän projektin, joka säästää lukemattomia sähköpylväitä ja satoja metrejä kaapelia.

Aerosoli auttaa tupakkalakossa

Englantilaisesta taskukokoisesta aerosolista saadaan yli 200 mitattua annosta nestettä, minkä sanotaan auttavan tupakoitsijaa pääsemään irti tavastaan.

Neste jonka eräs englantilainen lääkäri on kehittänyt, on lobeliiniyhdistelmä, mikä on tehokas mutta ei tavaksi muodostuva nikotiinin korvike. Se hengitetään savumaisena höyrynä täten estäen pahoinvoinnin, minkä lobeliini voi vatsaan nautittuna aiheuttaa.

Aine on sijoitettu lasiseen aerosolipulloon mikä on vuorostaan asetettu lieriömäisen pakkauksen sisään. Irrotettuna pakkaus muuttuu kokoontyönnettäväksi putkeksi. Putken toinen pää kiinnitetään aerosolin suukappaleeseen ja toinen pää asetetaan käyttäjän huulien väliin. Putken toisen pään puristaminen vapauttaa annoksen, mikä sisältää 0,1 mg lobeliinihydrokloridia. Yhden annoksen väitetään vievän tupakointihalun ainakin tunniksi.

Päivittäin voidaan ottaa jopa kymmenen annosta ja jokainen säiliö sisältää ainakin 210 annosta, mikä riittää kolmen viikon käyttöön. Silloin tällöin tapahtuvalla hengittämisellä voidaan vähentää tupakankäyttöä. Valmistaja väittää, että mitään epämiellyttäviä sivuvaikutuksia ei ole.

Kevyempiä ja vahvempia sukkia

Tallinnan suksitehdas on ryhtynyt valmistamaan uusia "Estonia"-merkkisiä suksia, jotka ovat 300 grammaa Neuvostoliitossa hyvin suosittuja tavallisia eestiläisiä suksia kevyemmät. Koivulevyyn on upotettu kovasta vaahtomuovista valmistettuja kiiloja, joiden ominaispaino on lähes sama kuin korkin. Kovalla vaahtomuovilla on muitakin hyviä ominaisuuksia: se on puuta kestävämpää ja helppoa käsitellä kuumana.

Keksintö otettiin käyttöön Pärnun suksitehtaalla, jossa valmistuu päivittäin 1,100 suksiparia.

USAn tukikohdat pois Kiinan läheisyydestä?

Washington. — Yhdysvallat aikoo mahdollisesti tyhjentää eräitä Kiinan lähellä sijaitsevia Tyynen meren tukikohtiaan, kertoi viikkolehti US News and World Report. Päätös johtuu Kiinan ballististen ohjusten muodostamasta uhasta, jonka on arvioitu kasvavan kyllin suureksi kymmenen vuoden kuluessa.

Lehti kertoi, että Filippiineillä, Mariaaneilla, Okinawassa ja Japanissa olevat tukikohdat evakuoidaan lähimmän viiden vuoden sisällä. Vastapainoksi Yhdysvaltain sotilaspiirit haluavat vahvistaa Guamin tukikohtaa Tyynen meren Aasian puoleisessa osassa ja ympäröidä sen pienemmillä tukikohdilla. Guam kuuluu Yhdysvaltoihin ja muut Mariaanien saaret ovat YK:n huoltohallintoaluetta. —

Vankileirivierailu evättiin Kreikassa

Ateena. — Ryhmä italialaisia kansanedustajia päätti 4-päiväisen oleskelunsa Ateenassa ja matkusti viikko sitten Roomaan. Valtuuskunta halusi saada selville, millaista apua Kreikan poliittiset vangit, ennen kaikkea parlamentin jäsenet ja heidän perheensä tarvitsisivat. Ulkomaisille lehtimiehille antamassaan lausunnossa he ilmoittivat ottaneensa yhteyttä Kreikan sisäministeriin Pattakokseen sekä Kansainvälisen Punaisen Ristin edustajaan Kolladoniin ja Ateenan eri kansalaispiireihin. Heille ei annettu lupaa käydä saarilla, joissa vangittuja säilytetään, eivätkä he myöskään saaneet tavata kotiarestissa olevia poliitikkoja.

Valtuuskunnan jäsenet huomauttivat, että Kreikan viranomaisten asenne on ristiriidassa vangittujen poliitikkojen tilaa koskevien virallisten vakuutusten kanssa. Erityistä huolestuneisuutta aiheuttaa 150 sairaan ja iäkkään vangin tila, joiden pitäisi heti päästä sairaalahoitoon. He ilmettelivät myös sitä, että vangittuja vastaan ei ole käyty normaalia oikeudenkäyntiä ja että osa näistä on vapautettu omien ilmoitustensa perusteella, joissa he ovat vakuuttuneet sanoutuvansa irti poliittisista vakaumuksistaan. Tämä ei vastaa demokratian ja oikeusnormien periaatteita.

Valtuuskunnan jäsenet mainitsivat, että heidän tietojensa mukaan on Kreikan poliitisten vankien lukumäärä yli 2,500, joista 350 on EDA-puolueen johtajia, mm. Manolis Glezos, joka on siirretty Lerossaaren keskitysleirille.

VEDEN PUUTE EI TUNNE KEHITTYNEITÄ JA KEHITYSMAITA

Vedensaantiongelma yhteinen koko maapallolle

Vain muutamia vuosia sitten pidettiin ihmiskuntaa tulevaisuudessa uhkaavana kriisinä voimapulaa. Polttoainevarastot — toisin sanoen kivihiilen, luonnonkaasun ja öljyn muodossa varastoitunut auringon energia — olivat loppumaisillaan. Koska niitä ei mikään voinut korvata, ihmiskunnan kehitys päättyisi.

Atomivoiman esiintulo on kuitenkin muuttanut tuon kaiken, ja lisäksi on löydetty uusia öljykenttiä ja luonnonkaasulähteitä. Tällä hetkellä häämöttävä kriisi on vesi- ja ravintopula, sillä maapallon väestö kasvaa jatkuvasti. Tärkeämpi näistä kahdesta on veden puute.

On olemassa melko hyviä mahdollisuuksia ratkaista ruokapulma sellaisilla keinoilla kuten intensiivisellä viljelyllä, uusilla karjankasvatusmenetelmillä, vieläpä valmistamalla proteiinia kemiallisesti ja ehkä ruokailutapojen muuttamisella.

Vesipulaan eivät tällaiset uudet aatteet auta. Päinvastoin ruokavarastojen lisääminen merkitsee väistämättä kasvavaa veden kulutusta. Teollistaminen synnyttää janoisemman maailman. Elintason kohoaminen tuo välttämättä mukanaan lisääntyvän veden käytön.

Numerot selventävät asiaa. Tarvitsemme 1400 litraa vettä tuottaaksemme puoli kiloa leipää, 14,000 litraa saadaksemme puoli kiloa häränpaistia ja yli kaksi miljoonaa litraa rakentaaksemme henkilöauton.

Kehittyneissä maissa käyttää jokainen ihminen päivässä noin 270 l vettä ja kulutus on kohoamassa. Luvut on saatu eräästä englantilaisesta selonteosta, joka esitettiin Washingtonissa äskettäin pidetyssä vesikonferenssissa. Ne antavat vain vihjeen ongelman kiireellisyydestä, jota Washingtoniin oli tullut pohtimaan 80 maan ja monen kansainvälisen järjestön edustajia.

Koska tämä ongelma koskee maailman jokaista maata, vesipula ei ole vain kehitysmaiden ja kuivien alueiden ongelma. Ne vesimäärät, jotka ihmiskunta tarvitsee hengissä pysyäkseen ja voidakseen elää melko mukavasti, ovat niin suunnattomat, että vesitilanteen suhteen ei voida tehdä mitään erottelua.

MAHDOLLISET SÄÄSTÖT

Emme vielä tiedä kyllin tarkoin, millaiset maapallon vesivarat ovat — tämä on tulos siitä vuosisatoja vallinneesta ajattelusta, että vesi on ilmainen ja rajaton lahja. Paljon on tekemistä vesien arvioinnin, hoidon ja säilyttämisen suhteen.

Juuri tämän vuoksi korostaa Englanti kehitysaputyössään vesien arvioinnin ja tutkimisen tärkeyttä ennen rakennustyötä, vaikkakin tämä ehkä tulee ajankohtaiseksi myöhemmin. Vesivarat ovat niin elintärkeitä ja niiden taloudellinen käyttö niin välttämätöntä, että ensi sijalle on asetettava erittäin tarkkoihin tietoihin perustuvat rationaaliset suunnitelmat. Kaikki muu on vain ongelman parissa näpertelemistä, josta voi olla enemmän harmia kuin hyötyä.

Parempi vesien hoito saattaa esimerkiksi tuottaa tärkeitä tuloksia ilman yhtään ainoata uutta konetta. On arvioitu, että parantamalla kastelumenetelmien tehokkuutta 20 pros. pienennettäisiin puolella sitä lisävesimäärää, jonka maailma tarvitsee kasteluun vuonna 1985.

On muitakin epäsuoria keinoja vesiongelman auttamiseksi, esimerkiksi kehittää sellaisia kasveja jotka sietävät erittäin suolapitoista vettä. Tässä työssä on englantilaisten saamilla kokemuksilla paljon tarjottavanaan.

KÄÄNTEENTEKEVÄÄ VASTAUSTA EI OLE

Vesiongelmaan ei tietenkään ole mitään käänteentekevää ratkaisua. Kuten kaikki muutkin ihmiskunnan suuret ongelmat, sekin voidaan ratkaista kärsivällisellä työllä, kasvatuksella ja jatkuvalla ajatusten vaihdolla. Teknologia täytyy tällä alueella asettaa ihmisen käyttöön ehkä laajemmin kuin millään muulla ja tässä Englannilla on tärkeä osa esitettävänään.

Englanti on jo useita vuosia kuulunut johtaviin maihin suolan poistamistekniikassa: maailman ensimmäinen menestyksellinen meriveden haihdutin rakennettiin Englannissa vuonna 1884. Meri on makean veden todennäköisin lähde ja meidän on sitä käytettävä, jos aiomme varmistaa veden saannin kertakaikkisesti.

TASAPAINOTISLAUS

Eniten käytetty ja toistaiseksi ainoa käytännöllinen tapa poistaa suola merivedestä on tasapainotislaus. Tämä menetelmä on kehitetty Englannissa ja useimmat maailman suolanpoistolaitoksista ovat englantilaista alkuperää.

Tätä menetelmää, jossa höyry poistetaan kuumennetusta merivedestä perättäisissä kammioissa, joiden paine pienenee kerta kerralta, ja lauhdutetaan puhtaaksi vedeksi, kehitetään jatkuvasti. Englannissa suolan poistamiseksi tehdyn työn on koordinoinut maan atomienergialaitos, UKAEA, ja uusimmat ideat tasapainotislauksen alalla ovat tulleet sen tutkimuslaitoksista ja niiden kanssa yhdessä työskentelevistä englantilaisista teollisuusyrityksistä.

UKAEA:n Hartwellin laboratoriossa tutkitaan parhaillaan menetelmää, jossa kuuma merivesi kulkee ylöspäin sen sijaan että se kulkisi vaakasuoraan. Koska kussakin kammiossa on matalampi paine kuin sitä alemmassa, vesi kulkee ylöspäin itsestään, eikä pumppuja tarvita.

Kun nousu on liian pieni, vesi voidaan syöttää uudelleen alas painovoiman avulla useampien kammioiden kautta tai se voidaan juoksuttaa turbiinien läpi voiman hankkimiseksi. Laitoksen pääomakustannukset pienenevät ja veden tuottaminen halpenee myös.

Uudet hankkeet suolan poistamiseksi jäädyttämisen avulla ovat jo päässeet koetehdasasteelle ja tästä menetelmästä näyttää tulevan halvempi kuin mistään muusta. Toisaalla kehitetään vedenpudistuskeinoja sähködialyysin avulla, jolloin suola poistetaan kalvojen avulla tasavirran voimalla.

VOIDAANKO MAAN LÄMPÖ VALJASTAA?

Atomivoimamaana voi Englanti myös tarjota kaksikäyttöisiä laitoksia, joissa saadaan sekä voimaa että vettä ydinreaktoreista. Näiden merkitys kasvaa luonnon vesivarojen vähentyessä ja veden hinnan noustessa mikä on väistämätöntä.

Näiden reaktoreiden turvallisuus — mikä on eräs niiden parhaimpia piirteitä — merkitsee sitä, että ne voidaan sijoittaa lähelle teollisuusalueita, joissa juuri vettä tarvitaan ja tämä puolestaan tekee vedenkuljetuskustannukset mahdollisimman pieniksi.

Eräs YK:n palveluksessa oleva englantilainen insinööri esitti Washingtonin konferenssissa yhden hätkähdyttävimpiä teorioita, mitä siellä kuultiin. Hänen mielestään lyömme laimin erästä valtavaa voimanlähdettä, jota voitaisiin käyttää veden puhdistamiseen, nimittäin itse maan lämpöä.

Insinööri H. C. H. Armstead sanoi, että tätä keinoa voidaan käyttää monissa paikoissa ympäri maailmaa, sen sijaan että sitä käytetään satunnaisesti — kuten näyttää — sellaisissa maissa kuin Uusi Seelanti.

Hänen kertomansa mukaan tätä menetelmää voitaisiin soveltaa viidessäkymmenessä maassa. Sitä paitsi useimmat mahdolliset paikat ovat kuivia alueita, joissa meri on lähellä — juuri sellaisissa paikoissa joissa suuret vesimäärät muuttaisivat olosuhteet köyhistä vauraiksi.

— Roy Herbert.

Uusi korroosiosuoja laivoille kehitteillä

Berliini. — DDR:ssä kehitetään parhaillaan uutta korroosiosuojamenetelmää laivanrunkoja varten. Väri levitetään erityisen korkeapaineisilla ruiskuilla suojattaville pinnoille. Tähän asti käytetyt menetelmät ovat olleet erittäin kalliita ja ne ovat aiheuttaneet paksun eliöpeitteen muodostumisen ulkopinnalle, mikä puolestaan vähentää kulkunopeutta.

Uuden menetelmän kehittäminen on osa DDR:n kaikkien teollisuudenhaarojen ponnisteluista korkeiden korroosiovahinkojen vähentämiseksi. Nykyään DDR:ssä käytetään vuosittain 1,4 miljardia D-markkaa korroosiovahinkojen korjaamiseen.

Näiden ongelmien parissa työskentelee tällä hetkellä 15,000 työläistä ja tiedemiestä.

MYYTÄVÄNÄ

Star Clubin liiketalo irtaimistoineen, talossa on tilava ruokailuhuone ja keittiö ja niihin kuuluva kalusto, varastohuone, joka on varustettu syväjäädytyksellä, sekä 28 vuokrattavaa yksityishuonetta.

Talo on tyydyttävän hyvässä kunnossa. Myydään osuuskunnan toiminnan lopettamistarkoituksessa käteisostajalle $17,000.00 kauppahinnasta. Vähittäismaksulla hieman kalliimpi.

Tiedustelkaa kirjeellä tai henkilökohtaisesti:

STAR CLUB
JOHTOKUNTA

P. O. Box 190, South Porcupine, Ontario

(22-29-5-12)

V. S. ALANNE

Suomalais-englantilainen SANAKIRJA

1,111 sivua — Hinta sid. $13.75

Välttämätön apuneuvo — ajanmukainen ja luotettava suursanakirja — kaikille englannin kielen käyttäjille: kirjeenvaihtajille, kääntäjille, opettajille, opiskelijoille, lehtimiehille ym.

- **Noin 130,000 hakusanaa ja lausepartta, joiden avulla ratkeavat kääntäjien visaisimmatkin ongelmat.**
- **Suomen kielen tuoreimmillekin sanauutuuksille vastineet.**
- **Monipuolinen valikoima erikoisalojen ammattisanastoa varsinkin tieteen, tekniikan, kaupan ja urheilun alalta.**

Tilatkaa osoitteella:

VAPAUS PUBLISHING CO. LTD.

P. O. BOX 69 SUDBURY, ONTARIO

LUOKITELLUT ILMOITUKSET

FARMI MYYTÄVÄNÄ

FARMI MYYTÄVÄNÄ HYVINE rakennuksineen Nairn Townshipissa, käsittäen metsä- ja mineraalioikeudet. Lähemmin: Ken Jefferies, Nairn Centre, Ont. (5-10-12)

MYYTÄVÄNÄ

80 EEKKERIN FARMI VALTATIE No. 537 varrella. Huoneet hyvässä kunnossa. Talossa sähkölämmitys. Lähemmin: Frank Kivi, R. R. 2, Wahnapitae, Ont. Puhelin 694-4839. (5-10)

HYVÄ KIUAS-SAUNA — TYÖN PUISTOSSA
Auki keskiv., lauant. ja sunnunt. kello 1 ip.—11 illalla
1742 PARIS ST. SUDBURY

Putkitus- ja lämmitys-EXPERTIT
• ÖLJYPOLTTIMOITA •
Kustannusarviot vapaasti!
Morrison Plumbing & Heating (Sudbury) Ltd.
PUHELIN 674-0797
144 Elgin St. S., Sudbury

LOUGHEED HAUTAUSTOIMISTO
Hautaukset 100 mailin säteellä Sudburysta toimitetaan ilman lisämaksua.
AMBULANSSI-PALVELUS
24 TUNTIA VUOROKAUDESSA
PUHELIN 673-9595
63 Eyre St., Spruce kadun kulm.
SUDBURY

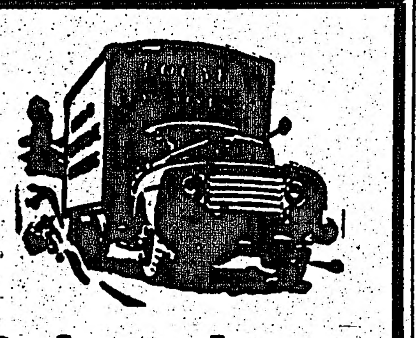

Delongchamp CARTAGE CO. LTD.
29 Lorne St. Puh. 675-5611
LYHYEN JA PITKÄN MATKAN RAHTIAJOA . . . TALOUSTARPEITA PAKATAAN — MUUTETAAN — SAILYTETÄÄN — LÄHETETÄÄN
NYKYAIKAINEN VARASTOHUONE

SÄÄSTÖHINNOILLA RAKENNUSTARPEITA

SISÄKATTOLEVYJÄ ½" x 12" x 12"	kpl.	11¢
AKUSTISIA SISÄKATTOLEVYJÄ	kpl.	16¢
"GALAXY" SISÄKATTOLEVYJÄ ½" x 4' x 4'	kpl.	2.79
VINYL ASBESTOS 9" x 9" LATTIALEVYJÄ	kpl.	7½¢

CASH & CARRY BUILDING MATERIALS
Myös auki tiistai-iltasin ja koko päivän keskiviikkona
Dell St. — Morn kad. kohdalla 674-7471 Sudbury

+

Jackson & Barnard
HAUTAUSTOIMISTO

Nykyaikainen hautaustoimisto, omistautunut hienotunteiselle palvelulle kaikkien uskontojen traditsiooneissa.

VAPAATA PARKKEERAUSTILAA TONTILLAMME

233 Larch St. Sudbury

SUDBURY JA YMPÄRISTÖ

MUISTILISTA

Työn Puiston mainio sauna on avoinna keskiviikkoisin, lauantaisin ja sunnuntaisin kello 1—11 ip.

Sairashuoltokomitea kiittää lahjasta

Impi Blom, Sudbury, Ont. on lahjoittanut täkäläisten kansalaistemme sairashuoltotyön hyväksi $2.00. CSJ:n Sudburyn osaston sairashuoltokomitea esittää sulimmat kiitoksensa lahjoittajalle.

Palokuntalaisille palkankorotus

Sovittelulautakunta on hyväksynyt kaupungin palokuntalaisille 20 prosentin palkankorotuksen. Pormestari Grace Hartman ja palokuntalaisten kansainvälisen yhdistyksen osasto 527:n presidentti Rheal Lafrance ovat ilmoittaneet, että korotukset tulevat olemaan seuraavat: Suora korotus vuosipalkkaan, sihteerille 75, mekaanikolle 50 dollaria ja korkein palkka ensimmäisen luokan palokuntalaiselle kohoaa 5,384:stä 6,460:een dollariin. Kaikki muut palokunnassa työskentelevät saavat 20 prosenttia nykyisiin palkkoihinsa.

Kaikki korotukset maksetaan taannehtivasti tammikuun ensimmäisestä päivästä lukien. Sopimus on voimassa yhden vuoden.

Sudburyn palokunnan työläiset eivät saaneet lainkaan palkankorotusta viime vuonna.

Vertailun vuoksi mainitaan, että Sudburyn poliisit saivat 450 dollaria korotusta viime vuodelle ja 600 dollaria tälle vuodelle, ollen korotus 1,050 dollaria kahden vuoden aikana.

Siion Seurakunta
33 Lorne St. S. Sudbury
KOKOUKSET
Torstai, 7.30 Raamattutunti
Sunnunt. 10 Pyhäkoulu
10 Aamukokous
7 Herätyskokous
Radiolähetys joka sunnuntaiaamu klo. 8.30, radioasema CHNO—900.
TERVETULOA!

FRANK R. BLOCK, R.O.
OPTOMETRISTI
Puh. konttori 674-4914
kotiin 673-0705
65 ELM STREET EAST
SUDBURY, ONT.
VASTAANOTTO ESPANOLASSA
Keskiv. iltap. ja torst. aamup.

'Bridgen miehet äänestivät yhtymistä vastaan

Toisin kuin Mine Millin canadalaiset jäsenet kaikkialla muualla, Falconbridgen palveluksessa olevat Mine Millin jäsenet äänestivät torstaina suoritetun kansallisen yleisäänestyksen yhteydessä itsenäisenä pysyttelemisen puolesta. Mine Millin ja terästyöläisten yhtymispäätöstä vastaan annettiin 1,135 ääntä ja yhdistymisen puolesta 664 ääntä. Tämän äänestyksen perusteella, missä noin viisi kahdeksasta antoi kannatuksensa osasto 598 itsenäisenä pysymisen puolesta, jatkuu epävakaa tilanne Sudburyn kaivostyöläisten keskuudessa.

Nähtäväksi jää miten kehittyvät yhtäältä osasto 598:n ja terästyöläisten union 6500 väliset suhteet ja toisaalta Falconbridgen työläisten keskuudessa yhdistymispäätöstä vastustavien riveissä niiden suhteet, jotka haluavat pitää osastonsa itsenäisenä verrattuna niihin, jotka haluavat liittyä johonkin muuhun unioekeskukseen. Jäsenistö on nyt "puhunut" mutta näyttää siltä että pulmakysymyksiä on enemmän mitä nyt tuli ratkaistuksi.

Torstaiseen äänestykseen osallistui Falconbridgen palveluksessa olevasta noin 3,000:sta työläisestä 1799.

Kaikkialla muualla canadalaiset jäsenet hyväksyivät suhteessa 1—4 torstaina suoritetussa yleisäänestyksessä Mine Millin ja terästyöläisten union yhdistymispäätöksen siinä mielessä, että siten menetellen voivat kaivosteollisuuden työläiset seisoa yhteisessä rintamassa kaikkia suuria kaivosyhtiöitä vastaan, työtätekevien olosuhteiden parantamiseksi.

Suomivieraita

Kerttu ja Eino Ojalammi, Äänekoskelta (syntyisin Teuvalta) Suomesta ovat olleet montrealilaisen veljensä Uuno Ojalammen opastamana ja kyyditsemänä Canadan nähtävyyksiin tutustumassa myös Sudburyn seudulla. Täällä vierailessaan he pistäytyivät myös Vapaudessa "toisia teuvalaisia" tapaamassa ja "vanhanmaan terveisiä" kertomassa.

Sudburysta Ojalammet lähtivät Niagara Fallsille ja sieltä sitten takaisin Montrealiin. Toivotaan vierailijoille hyviä lomailmoja ja hauskaa kotimatkaa.

Karjanmyyntipaikkoja uusitaan

Little Currentin karjanmyyntipaikan uudelleen rakennustyöt on aloitettu liitto- ja maakuntahallituksen maatalouden kehittämiseen tähtäävän lain perusteella.

Samanlainen myyntipaikka Thessalonissa tullaan myös uudelleen rakentamaan.

Romee Leroux, maatalousjhallituksen Pohjois-Ontarion maatalouden kehitysosaston apulaisjohtaja sanoi, että työt kummankin paikan osalle tulevat maksamaan 30,000 dollaria, sisältyen siihen vanhojen aitausten hajoittaminen ja uusien, suurempien rakentaminen y.m. muita parannuksia.

Manitoulin karjankasvatusyhdistyksen jäsenet ovat tehneet työt itse Little Currentissa, sanoi Bill Chamberlain, yhdistyksen presidentti. Seitsemän ja puolen eekkerin alueella on tilaa 3,000 päälle.

Vuotuisen myynnin tulo viime vuonna oli 500,000 dollaria ja vähittäismyynti yhdistyksen kautta enemmän kuin $1,000,000.

Tämä on ensimmäinen isompi uudistus mikä on tehty tontilla sen 20:n vuotisen historian aikana.

Vuotuiset myynnit ovat syyskuun 27 pnä Thessalonissa ja syyskuun 28 pnä Little Currentissa.

Australiassa asunut ihmisiä 31,000 vuotta sitten

Canberra. — Australialaiset arkeologit ovat äskettäin Melbournen esikaupunkialueella suoritetuissa kaivauksissa löytäneet luita ja kivisiä työvälineitä. Huolellisen tutkimuksen jälkeen tiedemiehet olivat yksimielisiä siitä, että luut ovat jättiläismäisten maaeläinten — pussileijonan, kengurun ja vompatin luustojätteitä. Kengurun korkeus on ollut yli 3 metriä ja vompatti on ollut suunnilleen norsun kokoinen.

Luut, kiviset työvälineet ja tulisijan jäännöksenä tavattu puuhiili ovat Victorian osavaltion arkeologisen yhdistyksen presidentin J. Taylorsin mukaan todisteena siitä, että täällä on asunut ihmisiä jo 31,000 vuotta sitten. Mainittakoon, että jo 1940-luvulla tältä samalta alueelta löydettiin Australian vanhin ihmisen kallo.

RAAKAÖLJYN JA MAAKAASUN OSUUS
polttoaineista nousee vuonna 1967 56 prosenttiin. Raakaöljyn tuotanto tulee olemaan 286 miljoonaa tonnia, maakaasun 160 miljardia tonnia ja kivihiilen 591 miljoonaa tonnia.

N-liitto ostanut $150 milj. arvosta viljaa

Keskustelua kauppabalanssin tasoittamisesta; Nikolai Patolichev vierailulla

Montreal. — Neuvostoliitto ostaa nyt Canadasta 75 miljoonaa bushelia vehnää kolmivuotisen sopimuskauden toisena vuonna. Sopimuksen mukaan Neuvostoliitto ostaa kolmen vuoden aikana kaikkiaan 9 milj. tonnia canadalaista vehnää ja vehnäjauhoja.

Kaksi miljoonaa tonnia vehnää maksaa noin $150 miljoonaa, mutta tarkkaa tietoa kauppahinnasta ei ole annettu. Viime vuonna Neuvostoliitto osti Canadasta 3 miljoonaa tonnia vehnää. Toinen sopimusvuosi alkoi tiistaina. Tehdyn sopimuksen mukaan Neuvostoliitto tulee vielä ostamaan 4 miljoonaa tonnia canadalaista vehnää.

Neuvostoliiton ulkomaakauppaministeri Nikolai Patolichev ja Canadan kauppaministeri Robert Winters julkaisivat tiistaina tiedon tästä vehnäkaupasta heidän aloittaessaan yhteisen 2-päiväisen Expooseen tutustumisen.

Kysymykseen koskien jälellejäävää 4 miljoonan tonnin vehnämäärää mr. Patolichev sanoi: "Tähän mennessä me olemme täyttäneet sitoumuksemme. Me olemme luotettava kauppakumppani. Emme ole koskaan jättänyt toista osapuolta pulaan."

Canadalaisvirkailijat sanovat, että aavikkomaakuntien kuivuuskaudesta huolimatta Canadassa on 500 miljoonan bushelin ylijäämävarasto ja niinmuodoin Canada voi täyttää sitoumuksensa.

Mr. Patolichev vahvisti tiedon, että osa Canadasta nyt ostetusta vehnästä ja vehnäjauhoista viedään Kuubaan siksi kun tulee halvemmaksi lähettää niitä Canadasta kuin Neuvostoliitosta.

Mr. Patolichev saapui maanantaina 10-päiväiselle vierailulle. Hän tulee käymään Torontossa, Niagara Fallsilla, Vancouverissa, Winnipegissa ja Ottawassa.

Kummatkin ministerit puhuivat kahden maan kauppabalanssin tasoittamisen tarpeellisuudesta. Viime vuonna Canada sai Neuvostoliittoon myymästä tavarasta $320 miljoonaa, mutta Neuvostoliitto sai Canadaan myymästään tavarasta vain $11,650,000.

"Minä oletan, että Canada pitää edullisempana tämäntapaista balanssitilannetta", sanoi mr. Patolichev leikkisään sävyyn. Hän sanoi Neuvostoliiton pyrkivän siihen, että canadalaiset kiintyisivät Neuvostoliiton tuotteisiin; kuten raskaaseen koneistoon, työstökoneisiin, malmiin, taskukelloihin ja valokuvauskoneisiin.

Mr. Winters sanoi Canadan pyrkivän sellaiseen ilmapiiriin, missä voidaan myydä neuvostoliittolaisia tuotteita.

Mr. Patolichev sanoi Neuvostoliiton ryhtyvän tavoittelemaan urakkasopimuksia Canadasta, erikoisesti sähkövoimalaitteiden alalta. "Me olemme tässä suhteessa hyvin korkealla tasolla verrattuna muihin maihin, joiden kanssa olemme yhteyksissä. Me pidämme oikeudenmukaisena esittää tällaisia tarjouksia kuten niitä esitetään muissakin maissa."

Mr. Winters vastasi: "Me olemme vastaanottavaisia kaikille, jotka tuottavat laatutavaraa, mitä tarvitsemme."

Mr. Patolichev ja mr. Winters vierailivat tiistaina Neuvostoliiton, Canadan, Ranskan, Jugoslavian ja Britannian paviljongeissa Expossa. Keskiviikkoiseen ohjelmaan kuului vierailu Yhdysvaltain, Intian, Skandinavian, Tshekkoslovakian ja Kuuban paviljongeissa.

Lisää kalikoita kansallisen sairaushuoltopalvelun rattaisiin

(Jatkoa sivulta 1)

Liittohallituksen suunnitelman pitäisi astua voimaan heinäkuun 1 p. 1958.

Koime edellämainituista pääministereistä — John Robarts Ontariossa, Ernest Manning Albertasta ja W. A. C. Bennett B. C:sta — teki tiettäväksi vaatimuksen, että yksityisille vakuutusyhtiöille olisi annettava liikennöimismahdollisuus kansallisen sairaushuoltopalvelun puitteissa.

New Brunswickin pääministeri Robichaud sanoi, että sairaushuoltopalvelun voimaan saattaminen heinäkuussa 1968 voi olla liiallista kiirehtimistä rannikkomaakuntien kannalta katsoen.

Sen lisäksi, että hän haluaa yksityisyhtiöiden — suurten vakuutusyhtiöiden — liikennöimismahdollisuuksien suojaamista, mr Manning moitti kiihkeästi liittohallituksen suunnitelman "kalleutta". Puhuen hintakysymyksistä mr. Manning sanoi, että keskinkertainen kustannusarvio on noussut 34 dollarista 42een dollariin asukasta kohti, jota vastoin hänen suunnitelmansa, mikä perustuu "köyhänavun" antamiseen tulisi maksamaan vain $14 henkilöä kohti.

4,850 pidätettyä nykyisin Kreikassa

Praha. — Ateenan sotilashallitus pitää 40,850 kreikkalaista demokraattia pidätettyinä, kirjoittaa kreikkalainen lehtimies Georgios Patsis Tshekkoslovakialaisessa Rude Pravo-lehdessä.

Monia poliittisia vankeja on kidutettu, mm. Manolis Glezosta ja Leonid Kirkosia piestiin pidätettäessä niin, että kummankin terveys on kärsinyt. Keskustaunionin kansanedustajaa Andreas Papandreouta on piesty useita kertoja kumipatukoilla ja hänet on alistettu 12 tunnin kuulusteluihin.

Jura-saarella vallitsee terrori. 60 ihmiselle tarkoitetuissa tiloissa on 170 vankia Jo vuonna 1962 nimitti eräs hallituksen virkamiehistä vankilaa helvetiksi, kirjoittaa Patsis.

Koska vangeista on selvästi nähtävissä julman kohtelun jäljet, Kreikan viranomaiset eivät salli kansainvälisten järjestöjen edustajien ottaa yhteyksiä vankeihin.

Lapsia varastetaan pakkotyöhön Ceylonilla

Kolombo. — Ceylonin poliisin antamien tietojen mukaan maassa katoaa kuukausittain noin 200 kouluikäistä lasta jäljettömiin. Yksistään yhden päivän aikana havaittiin 26 tällaista tapausta. Ceylonin lehdistö on myöntänyt lasten ryöstön muodostuneen kansalliseksi ongelmaksi. Viimeisten kuukausien aikana poliisi on onnistunut löytämään saaren syrjäisimmiltä seuduilta kolme lasten pakkotyöleiriä, joiden takana olivat rikolliset maanalaiset järjestöt. Tällaisia leirejä löydettiin mm. Manaarin ja Trincomaleen läheltä.

Varasti kalloja tyttärelleen

Valencia. — Erään kylän 72-vuotiasta pormestaria lähellä Valenciaa Espanjassa syytetään hautojen häpäisemisestä paikallisessa kalmistossa. Poliisi väittää hänen avauttaneen haudankaivajalla kaksi hautaa ja lähettäneen kallot lääketiedettä opiskelevalle tyttärelleen.

KAUNIIT KUKAT
UNTO JOUPIN
MUISTOLLE
MARY COOMBS
LILLIAN JA AULIS
RAUHA JA AIMO MAKI

KEITTOKIRJA JOKA INNOSTAA NOPEAAN JA HERKULLISEEN RUOANLAITTOON

HYVÄÄ RUOKAA

Koko: 7¾" x 10½", käsittäen 534 sivua
351 valokuvaa — 16 herkullista värikuvataulua
HINTA SID. $13.50

HYVÄÄ RUOKAA on perustava opas nykykodin keittiöön. Sen reseptiehin sisältyy arkiruokia ja juhlaruokia, kansallisia ruokalajeja ja vieraiden maiden erikoisuuksia, ravitsevia kodin ruokia, nopeita pikkuherkkuja illanistujaisiin, dieettiruokia — sekä taloudellisia ruokia laihan kukkaron päiviksi.

HYVÄÄ RUOKAA on oikea taitavan ruoanlaiton. Sen joka reseptissä opetetaan kädestä pitäen perusteet ja annetaan 'perusikkkoja'. Lihan, kalan sekä muiden ruoka-aineiden valinnassa ja käsittelyssä annetaan tehokas pikakurssi.

Se on oikea opas keittiöönne koko elämänne ajaksi!

TILATKAA OSOITTEELLA:

VAPAUS PUBLISHING CO. LTD.
P. O. BOX 69 SUDBURY, ONT.

KODIN PIIRISTÄ

TOIMITTANUT EEVA

Puutarhan kastelu miellyttäväksi

Kuivana kesänä on puutarhan kastelu suuritöistä hommaa. Vettä tarvitsevat niin hyötykasvit, puut ja pensaat kuin nurmikotkin. Vettä täytyy aina antaa maalle niin paljon, että kasteluvesi yhtyy maassa olevaan pohjaveteen. Jollei vettä kasteltaessa anneta riittävästi, saattaa kastelusta olla enemmän vahinkoa kuin hyötyä. Kasvien juuret kääntyvät näet mullan pintaa kohti vettä hakemaan ja nääntyvät sitten auringonpaisteessa.

Miten parhaiten päästään hyvään tulokseen? Pienessä kotipuutarhassa saattaa tarkoitukseen riittää kunnollinen kastelukannu. Sen lisäksi tarvitaan vain innostusta asiaan. Mukavuutta rakastava kotipuutarhuri sensijaan, varsinkin jos hän raskaan päivätyön jälkeen on allerginen työlle, istuskelee mieluimmin katsellen, kuinka "vesipoika" tekee kastelutyön hänen puolestaan. Nykyisin on kaupoissa kotipuutarhaan sopivia sadettajia, jotka hinnaltaankin ovat jokaisen ulottuvilla. Nämä tekevät kastelutyön ainakin yhtä tehokaasti kuin itse sen suorittaisimme. Sadettajat toimivat yleensä pienellä paineella, kotitarvepumpun antama painekin useimmiten riittää.

Kasteluletkuissa on päästy muovin ansiosta halvempiin hintoihin ja pirteämpiin väreihin.

Kun vettä sadetetaan myös kasvien lehdille, on kastelutyö suoritettava aina illalla sitten, kun auringon paahde on lakannut. Vesipisarat kasvien lehdillä voivat näet toimia linsseinä, jolloin lehdet saavat polttohaavoja. Muutenkin olisi parempi suorittaa kastelutyö iltaisin, jolloin kasvi voi nauttia vedestä pitempään kuin päivällä kasteltaessa, jolloin aurinko pian haihduttaa veden ja kuivattaa maan pinnan.

Pienessä kasvitarhassa voimme järjestää tehokkaan kastelun, joka kuivana aikana saa olla toiminnassa koko päivän. Tämä käy päinsä tihkukastelumenetelmällä, jolloin letkun päähän liitetään pitkä kangaspussi, joka on suunnilleen letkun paksuinen. Vesihanan ollessa hiljalleen vuotamassa, tihkuu vesi kankaan kudoksen lävitse rivien väleihin kastellen ne hitaasti mutta varmasti. Koska tämä laite ei suihkuta vettä lehdille, se saa toimia päivänkin aikana.

Nurmikon kasteluun — ja mikset muuhunkin — on myös muovista tehtyä, valmiiksi reijitettyä kasteluletkua, joka suihkuttaa monista reijistään vettä laajalle alalle. Muunkinlaisia kastelulaitteita löytyy kyllä, mutta tässä esitetyt ovat kenen tahansa hankittavissa ja helpottavat nekin mukavuutta rakastavan kotipihan ystävän työtä.

Kalat ja kasvikset – kesän antimet

Kesä tuo uudet ruokalistat, uudet ainekset ja uudet keinot laittaa hyvää hatvalla. Kalat ja kasvikset ovat monen perheen pääravintona kesän ehdittyä niin pitkälle, että kasviksia saa omista kylvöksistä. Sekä kaloja että kasviksia voi kukin laittaa tavalla, joka vastaa hänen makuaan ja johon aika ja innostus riittävät. On kuitenkin perusasioita, jotka on tiedettävä, mikäli aikoo keitoksistaan ja paistoksistaan saada maukkaita ja perheeltä kiitosta (?).

Ensinnäkin kasviksia keitettäessä on muistettava, että käytetään mahdollisimman vähän vettä, niin että juuri ja juuri keitettävät peittyvät.

Kaikkein pisimmän kypsymisajan vaatii kaalirapi eli kyssäkaali, jota on keitettävä n. tunti. Lanttua keitetään 40 min., punajuurta 20—30 min., selleriä 10—30 min., kukkakaalia, valkokaalta, hernettä, artisokkaa ja palsternakkaa 15—20 min., perunaa, porkkanaa ja purjoa 10—20 min., papua ja ruusukaalia 10—15 min., pinaatti kypsyy 5—10 minuutissa. Painekattilassa keitettynä on kypsymisaika: pinaatti 2 min., papu ja ruusukaali 3 min., peruna 5—10 min., purjo 5 min., porkkana 3—4 min., kukkakaali 3—5 min., valkokaali 3—6 min., herne 2—3 min., (kuivatetut liotetut 20 min.), kuivatut liottamattomat 45—55 min.) artisokka 10—12 min., palsternakka 3—6 min., punajuuri 10—20 min.. selleri 5—6 min., lanttu 8—12 min. ja kaalirapi 8—12 min.

Mitä mausteita kasviksiin? Salaatteihin tilliä, valkopippuria, salviaa, rosmariinia, timjamia ja rakunaa. Herne- ja kaaliruokiin sopii meirami, vihannesruokiin samat kuin kasvissalaatteihin.

Kylmän kosteasta hoidosta eivät pidä kurkut, tomaatit, pavut, herneet, sipulit, purjot eivätkä pinaatit.

Kalaa alkaa myös olla niin pöydällä kuin pöydällä, sitä keitetään, paistetaan ja käristetään. Kalaa voi laittaa monella eri tavalla, pääasia on, että se on varmasti kypsää. Jos kala keitetään, laitetaan iso kala kylmään veteen ja keitetään hiljaisella tulella 30—45 minuuttia. Keskisuuri kala laitetaan haaleaan veteen, jossa sitä hiljaisella tulella keitetään 15—25 minuuttia, paloitettua 8—10 ja kalafileitä 8—10 minuuttia.

Kalan paisto pannussa vaatii joko jauhotuksen tai kuorrutuksen. Jauhotukseen käytetään ruis- tai korppujauhoa ja teelusikallinen suolaa. Sopivimmat mausteet kalaruokiin ovat laakerinlehti (kalaliemeen), ruoholaukka ja tilli. Kastikkeena kalaruokien kanssa on luonnollisesti vaalea kastike. Mikäli kastikkeesta halutaan oikein hieno, se suurustetaan pelkästään munankeltuaisella.

Samanikäiset kanat samaan ryhmään

Kaliforniassa tehtyjen tutkimusten mukaan kannattaa samanikäiset kanat hoitaa aina samoissa ryhmissä. Asiaa tutkittaessa on nimittäin todettu, että kanojen tuotos paranee ja sairaustapaukset sekä kuolleisuus vähenevät tällä tavalla.

Asiaa tutkittiin kahdella samankokoisella ryhmällä, joista toisessa oli pelkästään samanikäisiä kanoja, kun taas toisen ryhmän eläimet olivat eri ikäisiä. Ryhmä, jonka kaikki kanat olivat samanikäisiä, tuotti 262 munaa, kun taas toisen ryhmän tuotos oli 242. Ensimmäisen ryhmän kuolleisuus oli 13,8 ja toisen 17,9. Tutkimuksen johtajan mielestä nämä tulokset jo kehottavat käyttämään tällaista tapaa.

Haluatteko kauniita lomavalokuvia?

Asettakaa filmi koneeseen varjoisassa paikassa.

*

Mikäli otatte maisemakuvia, asettakaa jotakin etualallekin. Saatte siten enemmän syvyyttä kuvaan.

*

Mikäli aurinko paistaa suoraan kuvanottajan selkään, tulee kuvasta lattea. Vinottain sivusta tuleva valo saa aikaan kauniita kuvia.

*

Älkää pitäkö kuvatessanne kameraa takakenossa, sillä silloin saatte epäsuhtaisia kuvia.

*

Mikäli otatte värikuvia, älkää silloin kuvatko kohteita, joissa on liian monia kirkkaita värejä.

*

Pitäkää huoli siitä, että horisontti on valokuvassa aina suorassa.

Puuntaimet kasvavat katon alla

Kalsnavan metsäkoeasemalla rakennetaan männyn- ja kuusentaimia varten suojia, joiden katto valmistetaan polyetyylikalvosta. Suojien pinta-ala on jo 800 neliömetriä. Kiinteää rakennelmaa peittävä kalvo saa aikaan eristetyn mikroilmaston. Tällaisissa kasvihuoneissa taimet kasvavat vuodessa enemmän kuin kahden vuoden aikana tavallisissa olosuhteissa. Siementen, jotka näin varjellaan sairauksilta ja linnuilta, kulutus on vain neljännes pellolla tarvittavasta määrästä. Niiden itävyysprosentti on 76.

Tietoja tomaateista

Ontarion maanviljelys- ja ruokaosaston puutarhaviljelyn asiantuntijat antavat seuraavia mielenkiintoisia tietoja:

Tiedättekö, että paunaan menee neljä pientä tomaattia? Tämä auttaa perheenemäntää tekemään ostoksia. Ontarion kasvihuonetomaatit ovat yleensä valmiiksi paunan pakkauksissa, josta tulee keitettynä neljä annosta.

Tomaateista saa kuoren lähtemään helposti kastamalla kypsä tomaatti noin minuutiksi kuumaan veteen ja sitten kylmään. Kuori irtoaa itsestään.

Vain kypsiä tomaatteja tulee säilyttää jääkaapissa. Puolikypsät tomaatit tulevat kylmässä vetisiksi ja mauttomiksi.

Ontarion kasvihuoneen kolmen tuuman suuruisessa tomaatissa on vain 25 kaloria ja raakana syötäessä niissä on hyvä annos C- ja hiukan vähemmän A-vitamiineja, joten niitä voidaan suositella laihdutuskuurilaisillekin.